

Megújult épületbe térhetnek vissza a Gheorghe Şincai Technológiai Líceum diákjai

A város egyik legkorszerűbb iskolája lett

Fotó: Nagy Tibor

Kívül-belül megújult a marosvásárhelyi Gheorghe Şincai Technológiai Líceum épülete, a diákok hamarosan visszaköltözhetnek a város egyik legkorszerűbb iskolájává vált tanintézetbe – jelentette be tegnap Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, aki a helyszínen, Rauca Antoaneta iskolaigazgató kíséretében vezette végig a sajtó képviselőit az új kö-

tösbe öltöztetett tanintézetben. A műhelyeknek helyet adó C épület felújítása még hátravan, azonban az őszi az is elkészül.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Figyelmeztető sztrájkot tartottak a postások

Tegnap délelőtt kétórás figyelmeztető sztrájkot tartottak a Román Posta alkalmazottai, akik főként az alacsony bérek miatt szánták rá magukat a tiltakozásra.

2.

Péter Ferenc újra megpályázza a tanácselnöki tisztséget

Péter Ferenc kiemelte, hogy Maros megye nagy kihívás előtt áll, önkormányzati és európai parlamenti választások lesznek június 9-én, s ez a választás meghatározza a megye következő tíz esztendejét.

4.

Johann Schuller von Rosenthal kalandos élete

Segesvár egyedülállóan híres-hírhedt történelmi személyiségének élete 320 éve, 1703. szeptember 28-án tragikusan ért véget. A városról szóló jelenkori útikönyvek mindegyike megtekintésre méltó és ajánlatos nevezetességként említi a város főterén álló impozáns épületet, a Schuller-Rosenthal-házat.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Rend a lelke

Antalfi Imola

Hamarosan határokon átvétel, az EU országaiban elérhető, közös egészségügyi adatbázist hoznak létre. Erről március 15-én jutott egyezsége az Európai Parlament és az Európai Tanács, az Európai Bizottság pedig közleményben ismertette az európai egészségügyi adattér (EHDS) létrehozásának előnyeit, illetve a gyakorlatba ültetéséhez szükséges következő lépéseket. Az EHDS lehetővé teszi majd, hogy az emberek rendelkezzenek egészségügyi adataik felett mind a saját országukban, mind más tagállamokban, és az egészségügyi szakemberek is hozzáférjenek a betegadatlapokhoz, az elektronikus receptekhez, az orvosi képalkotási leletekhez és képalkotási jelentésekhez, a laboratóriumi eredményekhez és a kórházi zárójelentésekhez. Mindez azért történik, hogy a polgárok jobb egészségügyi ellátásban részesüljenek az EU tagállamaiban. Ugyanakkor – amint azt az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztos hangsúlyozza –, az EHDS „kincset érő információforrás” a tudósok, kutatók, feltalálók és szakpolitikusok számára, akik ezek alapján, természetesen az adatvédelmi előírások betartásával, újabb életmentő terápiákat, egészségügyi protokollokat, oltóanyagokat vagy orvostechnikai eszközöket fejlesztenek ki. Az adatokhoz való hozzáféréshez elengedhetetlen az ezt engedélyező hatóság jóváhagyása, e hatóságot minden tagállamban létre kell hozni. A javaslat előterjesztői 2022-ben a digitális szolgáltatások jelentőségére hivatkoztak az egészségügy területén, tekintve a Covid19-világjárványt, továbbá arra, hogy egyes országok egészségügyi rendszerei egyre sűrűbben válnak kibertámadások célpontjaivá. Elég, ha csak visszagondolunk

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS
21., csütörtök
A Nap kel
 6 óra 23 perckor,
lenyugszik
 18 óra 37 perckor.
Az év 81. napja,
háttravan 285 nap.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet:
 max. 13 °C
 min. 0 °C

†Isten éltesse!
 Ma **BENEDEK**, holnap **BEÁTA** és **IZOLDA** napja.
BEÁTA: latin eredetű női név.
 Jelentése: boldog.
IZOLDA: germán eredetű név,
 jelentése: vas vagy jég, rendelkezni, uralkodni.

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2024. március 20.

1 EUR	4,9739
1 USD	4,5885
100 HUF	1,2584
1 g ARANY	317,8798

Figyelmeztető sztrájkot tartottak a postások

Tegnap délelőtt kétórás figyelmeztető sztrájkot tartottak a Román Posta alkalmazottai, akik főként az alacsony bérek miatt szánták rá magukat a tiltakozásra. Ha a posta országos vezetősége nem lesz hajlandó eleget tenni követeléseiknek, áprilisra általános sztrájkot helyeztek kilátásba. Szerdán nem minden postahivatalban tartottak figyelmeztető sztrájkot, Marosvásárhelyen az ötből három hivatal kapcsolódott be a tiltakozásba. A postai kézbesítést kétórás késéssel 10 órakor kezdték el. Neagu Viorel Vasile, a Román Posta Maros Megyei Hivatalának szakszervezeti vezetője nyilatkozott lapunknak.

Fotó: Horváth Éva

Mezey Sarolta

Elmondta, hogy a posta alkalmazottainak figyelmeztető sztrájkjára azért került sor, mert az alkalmazottak nem rendelkeznek kollektív munkaszerződéssel, a Román Posta vezérigazgatója ennek megkötésével csak hitegeti őket. – A vezérigazgató azt tesz a Román Postával, amit akar, figyelmen kívül hagyva az alkalmazottak érdekeit. Decemberben nem kaptak karácsonyi prémiumot, annak ellenére, hogy rengeteg munka volt, főleg az energiakártyákkal, s januártól csak azoknak adott béremelést, akiknek akart. Nagyon sokan otthagyták a postát, mert az alacsony bérek nem motiválják őket, minimálbérért nem hajlandók a postán

dolgozni az emberek. A legtöbben önszántukból távoznak, főleg a vidéki kézbesítők. A munkaerőhiány és a leszűkítő átszervezések miatt sok település maradt postás nélkül – fogalmazott a szakszervezeti vezető, aki arról is tájékoztatott, hogy majdnem mindenkit minimálbérrel foglalkoztatnak, függetlenül attól, hogy milyen beosztásban dolgozik. A bérkülönbségek jobbra a hűségpótlékokból származnak. A szakszervezeti vezető arról is tájékoztatott, hogy a posta vezérigazgatója szerint a postai alkalmazottak bruttó átlagbére 5000 lej körül van. Ez a bruttó egyeseknél 3300 lej, másoknál 9500 lej. Ebből adódik az átlag. – Minden alkalmazottnak 400 lejes béremelést követeltünk, s kértük, hogy a hűségpótlékokat is emeljék a kollektív szerződésben leszögezzék a kritériumok

szerint, a szolgálati idő függvényében 10-25 százalékkal. Valentin Stefan vezérigazgató hallani sem akart róla, meg sem jelent a tárgyaláson. Abban az esetben, ha április elsejéig nem veszik figyelembe a követeléseinket, s nem jutunk egyezsége, általános sztrájkba kezdünk. Felfüggesztjük a munkát mindaddig, amíg nem teljesítik a követeléseinket – fogalmazott Neagu Viorel Vasile.

A Román Posta honlapján közzétett sajtóközleményben hangsúlyozzák, hogy a legtöbb alkalmazott távol maradt a figyelmeztető sztrájkotól, s a sajtóban közölt sztrájkolóok száma közel sem tükrözi a valóságot. A posta vezetősége ígéretet tett arra, hogy a postai szolgáltatások a vállalt szerződéses kötelezettségeiknek megfelelően fognak történni.

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Országos matematikaverseny Marosvásárhelyen

Április 2. és 7. között Marosvásárhelyen lesz a középiskolások országos matematika tantárgyversenye, házigazdája a megyei tanfelügyelőség. 380 diák vesz részt rajta, az ország összes megyéjét képviselve, őket 42 tanár kíséri el, és jelen lesz még 50 szaktanár, a bírálóbizottság tagjai. A verseny a Mihai Eminescu Pedagógiai Főgimnáziumban lesz.

Hamarosan lehet regisztrálni a 27. ETDK-ra

Nemsokára lehet jelentkezni a Kolozsvári Magyar Diákszövetség és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem partnerségében a 27. alkalommal megszervezendő reál és humántudományi Erdélyi Tudományos Diákköri Konferenciára, amely május 15–18. között lesz Kolozsváron. Az érdekelteket reál és humántudományokban kutató diákok március 25-e és 31-e között jelentkezhetnek dolgozataikkal a konferenciára. A jelentkezés minden évben a meghirdetett felületen történik, amely az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia hivatalos weboldalán érhető el. Tavaly 205 dolgozatot mutattak be 30 szekcióban. A zsűri által arra érdemesnek tartott munkákat díjazták, a legjobb dolgozatot szerzői pénzjutalomban részesülnek. Részletek a diákszervezet Facebook-, Instagram-oldalán és a honlapon.

Vezetett kastélylátogatás Bonyhán

Március 22-én, pénteken 11 órától a kolozsvári Református Múzeum munkatársai a bonyhai Bethlen-kastélyban megnyitott Két kastély – egy család. A Bethlenek Bonyhán című kiállításra, szakmai tárlatvezetésre várják az érdeklődőket. A kiállítás a bethleni Bethlen család bonyhai jelenlétét, ottani birtokainak történetét, építkezéseit és helyi egyházpártolását mutatja be. A ma is álló kastély építéstörténetét és építettségét a látogatók interaktív felületeken ismerhetik meg, ezt az egykori berendezésből fennmaradt néhány tárgy teszi szemléletesebbé. A család tagjai közül a kiállítás Árva Bethlen Kata egyházpártolását emeli ki, adományainak teljes körű bemutatására első alkalommal kerül sor. A tartalom szemléltetésében fontos szerep jutott az animációknak. Az eseményen a kiállítás kurátorainak vezetésével nézhetik meg az érdeklődők a tárlatot, továbbá lehetőség lesz a frissen felújított kastély megtekintésére is.

Szakmai tanácsadás óvónőknek, tanítóknak

Adj esélyt a sajátos nevelési igényű gyermekeknek! címmel hirdet szakmai tanácskozássorozatát óvónőknek, tanítóknak a marosvásárhelyi Lurkó-kuckó Egyesület. Az érdeklődők március 22., április 5., 19. és 26. közül választhatnak, a pénteki napokon 17 órakor kezdődő tanácskozási tervezett időtartama három óra. Helyszín az egyesület Marosvásárhely, Ștefan cel Mare utca 26. szám alatti székhelye. A részvételi szándékot és a kiválasztott időpontot (ka)t a 0745-606-851-es telefonszámon kell közölni a szervezőkkel.

Hírszerkesztő: Vajda György

Az iskolai erőszakról szervez beszélgetést a Marosvásárhelyi Rádió és a Népújság

Iskolai erőszak – áldozat van, felelős kerestetik. Ezzel a címmel szervez beszélgetést a Marosvásárhelyi Rádió és a Népújság csütörtökön du. 6 órától.

Az apropót a marosvásárhelyi Papiu Ilarian Főgimnáziumban történt tanárverés adja, de az ügy túlmutat a város határain. A bántalmazás, ha normalitássá nem is, de lassan mindennapos jelenséggé válik a romániai tanintézményekben. A kisebb esetekről hajlamosak vagyunk tudomást sem venni, elbagatellizálni egy-egy eset súlyosságát, legyen az elszennvedő tanár vagy diák. Pedig az egész társadalomra kiható jelenségről beszélünk. Tanfelügyelővel, iskolaigazgatóval, tanárral, pszichológussal, szülővel és diákkal járjuk körbe az iskolai erőszak akutnak tűnő kérdését.

A beszélgetés élőben követhető a Marosvásárhelyi Rádió Facebook-oldalán. Szerkesztett formában pedig meghallgathatják a rádióban vagy olvashatják a Népújságban.

RENDEZVÉNYEK

Református iskolák történetéről Kató Bélával

Március 21-én, csütörtökön 18 órától a Maros Megyei Múzeum Történeti Osztályának marosvásárhelyi, várbeli épületében a Kulturális párbeszéd sorozat keretében a 400 éves erdélyi református kollégiumok történetéről lesz szó a hasonló tematikájú kiállítás helyszínén. A rendezvényen Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke a református kollégiumoknak az erdélyi oktatás történetében és fejlődésében játszott szerepéről beszél. A helyek száma korlátozott, jegyvásárlás a múzeum várbeli épületének jegypénztáránál.

Honteremtők albérletben

Március 22-én, pénteken 18 órától Marosvásárhelyen, a Bernády Házban (Horea u. 6.) bemutatják Virág György, a Maros Megyei Tanács volt elnöke – a Mentor Könyvek gondozásában megjelent – önéletrajzi kötetét, amelynek címe Honteremtők albérletben. A szerzőt köszönti és a kötetet méltatja Borbély László és Káli Király István, a kiadó vezetője.

Bioeel–Kemény-díj-átadó gála

Március 23-án 20 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Underground termében átadják az idei Bioeel–Kemény-díjakat, fellép az első születésnapját ünneplő

Tompa Pilvaxer Band színészenekar. A Bioeel gyógyszergyártó cég a támogatója a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház által létrehozott díjnak, amelyet az egyik színházalapítóról, báró Kemény Jánosról neveztek el. Ezzel a színészi alkotói teljesítményt ismerik el. A jelentős pénzjutalom mellett Gyarmathy János marosvásárhelyi szobrászművész kisplasztikáját is átvehetik a díjban részesülő színészművészek. A rendezvényre a belépés díjtalan.

Kamarakoncert a Sáros utcában

Az Erdélyi Hagymányok Háza Alapítvány februárban indította el kamarazenei koncertsorozatát; leginkább fiataloknak, de nem csak nekik szólnak a nevelőhangversenyek. A résztvevők a népzene és a zeneirodalom nagy alkotóinak művei közti összefüggésekről szerezhetnek zenei ismereteket. A zeneműveket Bauer Krisztina, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzene-katedrájának hallgatója mutatja be. A műsorokat Csíky Boldizsár állítja össze. Március 23-án, szombaton 11 órától az alapítvány Bartók Béla termében (Sáros/Târgului utca 1. szám), a harmadik alkalmon elhangzó műsor címe Világ világa, és a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó műveket láthatnak, hallhatnak a résztvevők. A népi énekek mellett elhangzanak egyházi énekek, áriák és szavaltatok is. Fellépnek: Bauer Krisztina népdalénekes, Sebestyén Ábá színészművész, Orbán Kálmán kántor, Borsos Edith operaénekes, Bordos Csilla zongoraművész, Kásler Magda népdalénekes, Roxana Oprea hegedűművész.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczadi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Választási megállapodást kötött az RMDSZ a két kisebb erdélyi magyar párttal

Választási megállapodást kötött a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) a két kisebb erdélyi magyar párttal, az Erdélyi Magyar Szövetséggel (EMSZ) és a Magyar Polgári Erővel (MPE) szerdán Kolozsváron.

A 2024-ben tartandó négy romániai választásra vonatkozóan az RMDSZ külön-külön megállapodást kötött a két kisebb erdélyi magyar párttal, nem született hárompárti egyezmény. *Kelemen Hunor* RMDSZ-elnök *Zakariás Zoltán* EMSZ-elnökkel, illetve *Kulcsár-Terza Józseffel*, az MPE megbízott elnökével írt alá megállapodást.

A szövetségi elnök sajtónyilatkozatában elmondta: az európai parlamenti (EP) és a romániai parlamenti választáson egységet kell felmutatni az erdélyi magyar közösségnek, míg az önkormányzati választásokon marad a verseny. Az együttműködéssel megtették a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az erdélyi magyar közösség 2024-ben a választások győztese legyen. Ez szükséges, de nem elégséges – tette hozzá –, jó mozgósításra van szükség, ugyanis várhatóan magas lesz a részvétel, és a magyar részvétel arányaiban azonos kell legyen a többséggel. „Nekünk az a fontos, hogy eljussunk minden magyar emberhez” – mondta.

A megállapodások értelmében az RMDSZ EP-képviselőjelölti listáján az EMSZ a 4., míg az MPE az 5. helyen indíthatja jelöltjét, és továbbiakat is javasolhat. Az EMSZ Szilágyi Zsoltot javasolja a 4. helyre.

A romániai parlamenti választásokon

az RMDSZ listáján befutó helyet biztosítanak a két kisebb magyar párt jelöltjeinek. Az államelnöki választásokról való együttműködésről június 9-e után döntenek.

A június 9-i helyhatósági választásokon Szatmárnémetiben és Szatmár, valamint Maros megyében a két kisebb magyar párt is az RMDSZ jelöltjeit, míg Marosvásárhelyen Soós Zoltán független polgármesterjelöltet támogatja. A későbbiekben helyi koalíciókról, az együttműködés más módozatairól is döntés születet a helyi igényeknek megfelelően.

Az EMSZ-szel kötött megállapodás szerint a helyi koalíciókról kétpárti vagy bizottság dönt, míg az MPE jelöltjei akár felkerülhetnek az RMDSZ önkormányzati képviselőjelölti listáira befutó helyen.

„Azt kérjük mindenkitől, hogy 2024-ben ne hagyja, hogy olyan helyzet alakuljon ki, ami a magyar közösséget a kiszolgáltatottság állapotába taszítja. Mi olyan programmal, olyan megoldásokkal jövünk, amelyek az erdélyi magyar közösség számára biztonságot jelentenek, a fejlődésnek a lehetőségét, az identitásának a megerősítését, a szülőföldön való boldogulást” – összegzett az RMDSZ elnöke.

Zakariás Zoltán, az EMSZ elnöke hangsúlyozta, pártja arra törekedett, hogy az erdélyi magyar közösség szavazatait maximalizálni lehessen, illetve a választások után minél erősebb magyar képviselő legyen. „A preambulum rögzíti az elveket, benne van az, hogy a politikai pluralizmust demokratikus

értékként tekintik a felek, illetve felismerik és kölcsönösen tiszteletben tartják a politikai közösségek önálló szervezeti identitását” – emelte ki.

Hozzátette: a megállapodás a „helyi szinten verseny, országosan egység” jelző szellemében született, és az „országos kicsengésű helyek” – ahol összefogás nélkül nehéz lenne megtartani a magyar képviselőt –, bekerültek a szövegbe, a többi helyszínről vegyes bizottság dönt.

Újságírói kérdésre, hogy miért nem hárompárti megállapodás született, Kelemen Hunor elmondta: mivel a tárgyalások külön-külön zajlottak, a megállapodást is külön-külön írták alá, de a cél mindkét esetben ugyanaz: az országos ügyekben egység, az önkormányzatiakban verseny.

Zakariás Zoltán hozzátette, országos ügyekről lévén szó, pártja számára alapvető volt, hogy az RMDSZ-szel állapodjon meg. Elmondta: bátorítják a helyi koalíciókat is, erre megvan a jogi keret.

Kulcsár-Terza József, az MPE megbízott elnöke újságírói kérdésre megerősítette: az EMSZ ellenkezése miatt nem jött létre hárompárti megállapodás és kötötték kétpárti egyezményeket. „Ha nemzeti ügyről beszélünk, földre kell tudni tenni a nézeteltéréseket, szerintem ők még nem nőttek fel a feladathoz. Mi sem vagyunk szerelmesek az RMDSZ-be, de tudjuk, hogy a magyarságnak össze kell fognia” – fogalmazott.

Romániában június 9-én tartják az EP- és a helyhatósági választásokat, az államfőválasztás és a parlamenti választások összességében lesznek. (MTI)

Ország – világ

Április 11-től fogadják a beiskolázási kérelmeket

Április 11-től május 14-ig fogadják a tanintézetek a beiskolázási kérelmeket az előkészítő osztályba való beiratkozás első szakaszában – közölte szerdán Ligia Deca oktatási miniszter. A hamarosan a Hivatalos Közlönyben is megjelenő beiratkozási menetrend szerint május 14. és 17. között a lakhelyük szerinti körzeti iskolába jelentkezők, május 20. és 27. között a más tanintézetbe felvételt kérelmezők igényléseit dolgozzák fel. Május 28-án rendezik azoknak a gyermekeknek a helyzetét, akiket helyhiány miatt nem vettek fel a kiválasztott tanintézetbe, de szüleik igényelték, hogy a körzeti iskolában tartásuk fenn a helyet számukra erre az esetre. Május 29-én közzéteszik az előkészítő osztályba felvett tanulók listáját és a szabadon maradt helyek számát. A beiratkozás második szakaszában május 31. és június 7. között fogadják az igényléseket, majd június 21-én közzéteszik az előkészítő osztályokba sorolt diákok végleges névsorát. A megyei tanfelügyelőségek szeptember 2. és 6. között rendezik azoknak a gyerekeknek a helyzetét, akik egyetlen iskolába sem nyertek felvételt – közölték az oktatási minisztérium illetékesei.

Korrupcióval gyanúsított kórházigazgató

Vesztegetés elfogadásával és befolyással való üzérkedéssel gyanúsítják a botoșani-i megyei sürgősségi kórház igazgatóját, Monica Adăscăliței orvost, akit kedden őrizetbe vettek az ügyészek. A korrupcióellenes ügyészség (DNA) szerdai tájékoztatása szerint Monica Adăscăliței tavaly októberben és decemberben 5000 és 10.000 lej közötti összegeket fogadott el három személytől, akik közül kettő a beosztottja volt. A pénz fejében ígéretet tett arra, hogy jóváhagyja egy személy felvételét egy orvosi állásba, jóváhagyja egy személy áthelyezését egy sáveni-i egészségügyi intézményből a botoșani-i kórházhoz, illetve, hogy befolyását latba vetve kijárja a kórház illetékeseinél, hogy szerződést kössenek egy személlyel orvosi szolgáltatások nyújtására. Az ügyészek szerdán kérték a kórházmenedzser 30 napos előzetes letartóztatásának elrendelését.

8845 kanyarós megbetegedést jelentettek

Tavaly január elsejétől idén március 17-ig összesen 8845 kanyarós megbetegedést jelentettek Romániában – közölte szerdán az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP). Az elmúlt héten 825 új megfertőződést jegyeztek, és egy haláleset is történt: egy 14 hónapos, oltatlan kislány halt meg, aki a nővérétől kapta el a betegséget. Romániában 2023 elejétől mostanig kilencen haltak meg kanyaróban. Az eddigi 8845 megbetegedést 40 megyéből és a fővárosból jelentették. A legtöbb esetet Brassó (1397) és Maros (1041) megyében, valamint Bukarestben (1073) jegyzik.

(Hírforrás: Agerpres)

Eltanácsolták az iskolából az osztályfőnökét tettelegesen bántalmazó nyolcadikos diákok

Az osztályfőnököt fizikailag bántalmazó nyolcadikos diák eltanácsolásáról döntött a marosvásárhelyi Alexandru Papiu Ilarian Főgimnázium igazgatótanácsa. Camelia Irimie, a Maros Megyei Tanfelügyelőség szóvivője az újságíróknak szerdán elmondta, a tanfelügyelőség tudomásul vette az iskola igazgatótanácsának határozatát. A tanuló öt napon belül megfellebbezheti a döntést. Irimie szerint még nem iktattak ilyen folyamodványt a diák részéről.

Az eltanácsolásra szóló határozat szerint a diák ösztől beiratkozhat egy másik iskolába.

A nyolcadik osztályos fiút múlt hétfőn kétszer is bekísérték a rendőrségre, miután előbb egy szekrényre felmászva obszécén gesztusokkal reagált az egyik tanára felszólításaira, majd – az anyja jelenlétében – megfenyegette, megütötte és meg-rugdosta az osztályfőnökét az iskolában.

A Maros Megyei Rendőrséget március 11-én 10 óra körül értesítették arról, hogy az egyik marosvásárhelyi iskola nyol-

cadikos diákja óra közben felmászott egy szekrény tetejére, és obszécén gesztusokkal reagált a tanára felszólításaira. Mivel a 15 éves fiú nem akart együttműködni a helyszínrre kiérkezett rendőrökkel, lefógták és bekísérték a rendőrségre, ahova behívták a gyermek anyját is. A kiskorú 500 lejes bírságot kapott garázdaság és csendháborítás miatt. Nem sokkal később ismét hívták a rendőrséget ugyanabból az iskolából. Mint kiderült, a tanuló ezúttal megütötte és megrúgta a tanárát – közölte a rendőrség.

A marosvásárhelyi Alexandru Papiu Ilarian Főgimnázium igazgatótanácsa március 12-én jóváhagyta a tanári kar javaslatát, hogy öt napra kitiltsák az iskolából a diákokat, a tanfelügyelőség és a rendőrség pedig folytatta a kivizsgálásokat a tanintézményben, és a fegyelmi eljárás is folytatódott a diák ellen.

A tanintézet igazgatója, Cristina Ligia Someșan szerint a diáknak nem ez volt az első fegyelmi kihágása az elmúlt két évben, és az idő során ellene hozott szankciók nem vezettek a remélt eredményre. (Agerpres)

Románia lemaradásban van a helyreállítási terv terén

Románia lemaradásban van a koronavírus-járvány utáni helyreállítási terv megvalósításának terén – jelentette ki szerdán Bukarestben Céline Gauer főigazgató, az Európai Bizottság e témáért felelős munkacsoportjának vezetője.

„Azt látjuk, hogy sok tevékenység késik, sok beruházás valószínűleg el sem kezdődött, 29 hónap pedig nagyon kevés mindennek a befejezéséhez” – mondta Céline Gauer az Agerpres hírügynökség közlése szerint.

Hozzátette, hogy a kohéziós alapoktól eltérően a koronavírus-járvány utáni helyreállítási terv esetében az Európai Bizottság szigorúan fogja venni a határidők betartását. „Tudom, hogy ebben az országban a kohéziós politikához szoktak hozzá, az n plusz egyhez, az n plusz kettőhöz, az n plusz háromhoz, a lehvást elősegítő mechanizmushoz. Engedjék meg, hogy nagyon egyértelmű legyek: ez egy nagyon különböző történet, itt nem lesznek hosszabbítások” – mondta Céline Gauer.

Declan Costello, az Európai Bizottság gazdasági és pénz-

ügyi főigazgatóságának főigazgató-helyettese a román költségvetés állapotát kifogásolta.

„Nagyon aggaszt bennünket a romániai pénzügyi helyzet. (...) Azt látjuk, hogy rossz az irány. (...) Jelenleg arra számítok, hogy idén a deficit közel lesz a GDP 7 százalékához. A költségvetési hiány a folyó fizetési mérleg hiányával kombinálva továbbra is fenyegetést jelent Románia számára” – idézte Declan Costellót az econoedia.ro hírportál.

Az Európai Bizottság küldöttsége hétfőn érkezett Bukarestbe, hogy a román kormánynak a helyreállítási és ellenálló-képességi terv keretében benyújtott harmadik kifizetési kérelméről tárgyaljon. A Ciolacu-kabinet ezt decemberben nyújtotta be, és az Európai Bizottságnak február 15-ig el kellett volna bírálnia. Erre azért nem került sor, mert Románia nem teljesített egy sor célkitűzést és követelményt. Románia mostanáig 14,9 milliárd euró lehívására lett volna jogosult, azonban csak 9,4 milliárd eurót hívott le. A harmadik lehívási kérelem jóváhagyása esetén a bukaresti kormány újabb 2,7 milliárd euróhoz jutna hozzá. (MTI)

Rend a lelke

(Folytatás az 1. oldalról)

a romániai kórházakat ért, pár héttel ezelőtti kibertámadásra, amelynek során mind orvosi, mind gazdasági adatokhoz hozzáférhettek a hekkerek.

Ugy gondolom, hogy egy közös egészségügyi adatbázisnak valóban számtalan előnye lehet, hiszen az unión belüli szabad mozgás, munkavállalás miatt sokan szorultnak egészségügyi ellátásra egy másik tagállamban. Ilyenkor akár életmentő is lehet, ha az orvosok gyorsan hozzáférnek a páciens egészségügyi történetéhez. A kutatáshoz felhasznált adatok, az adatokkal való visszaélések elkerülése érdekében pedig elengedhetetlen a rendszer feletti kontroll.

Hogy Románia mikor és hogyan lesz képes e rendszert gyakorlatba ültetni (amely, megjegyezzük, az unió egyes tagországaiban már bizonyos szinten működik), olyan kérdés, amire nem hinném, hogy valaki választ tudna adni. Hiszen minálunk az integrált egészségügyi informatikai rendszer (SIUI), amelyen keresztül a biztosítottak hozzáférhetnek az egészségügyi szolgáltatásokhoz, rendszeresen bedöglök. Minálunk, ahol annyira sem tudtak eljutni, hogy egy biztosított jogállást ne munkahelyi igazolás, nyugdíjszelvény alapján kelljen bizonyítani, hanem a rendszerben ez az információ egy személyi szám alapján elérhető legyen az egészségügyi szakember számára. Elvileg az, a biztosítópénztár honlapján, mégis a túlbujánzott bürokráciából képtelenek vagyunk kilépni. Ami pedig a gyors és hatékony beavatkozásokat illeti, jelenleg hónapokra előre nem lehet egy tomográfiai vizsgálatra időponthoz jutni, laborvizsgálatokra folyamatosan kevés a „keret”. Kiszámíthatatlan, zavaros, korrumpált rendszer ez, ahol a biztosított zsebből fizet, a biztosítás nélküli pedig a sürgősségi ellátás terhére férkőzik hozzá az egészségügyi szolgáltatásokhoz. Rend a lelke mindennek – hangzik a jól ismert mondás. De mi van, ha a döntéshozók éppen ezt a rendet nem akarják?

A város egyik legkorszerűbb iskolája lett

(Folytatás az 1. oldalról)

A helyszínen Soós Zoltán polgármester elmondta, a Gheorghe Șincai Technológiai Líceumhoz három épületszárny tartozik, az egyik a főépület, ahol a tantermek vannak, és amelynek a teljes körű felújítása befejeződött, így rövidesen visszaköltözhetnek a diákok. A B szárnyban, ahol a sportterem és műhelyek is találhatóak, még van hátra némi teendő, de hamarosan ott is befejezi a munkát az építő. A rendkívül rossz állapotban lévő, a műhelyeknek helyet adó C épületnek a felújítása még hátravan, de őszig azt is befejezik. A felújítás során hőszigetelték az épületet, kicserélték a villanyhálózatot, a fűtési rendszert, az ablakokat, ajtókat, megújultak a mosdók, részben a bútort is, a tantermekbe új padlózatot raktak. Minden osztályteremben térfigyelő kamera van, wifirendszer áll a diákok és tanárok rendelkezésére, valamint performáns tűzvédelmi rendszer gondoskodik a biztonságról, így a felújítást követően a város egyik legkorszerűbb iskolája lett – mutatott rá a városvezető.

A beruházás összértéke 14,3 millió lej, ennek a 72 százalékát a város helyi költségvetésből biztosította, a fennmaradó rész pedig uniós forrásokból származik. Emellett az iskola is részesül a felszerelésekből, ame-

lyeknek a beszerzésére a tavaly tízmillió eurós támogatást nyert a város PNRR-ala-

lyekből. *Rauca Antoaneta*, a Gheorghe Șincai Technológiai Líceum igazgatója kiemelte: az iskola a 1970-es években épült, és sajnos azóta, a kisebb tatarozásokat leszámítva, nagyobb méretű felújítás nem történt az épületen, komoly gondok adódtak a fűtési rendszerrel, a villanyhálózattal, ezért óriási öröm számukra, hogy egy teljesen megújult és jól felszerelt épületbe költözhetnek vissza. Mint mondta, nehéz időszak áll mögöttük, hiszen szinte két évig voltak elköltöztetve a Ion Vlasiu iskola bentlakásába, de tisztában vannak vele, hogy szükséges volt meghozni ezt az áldozatot. A Gheorghe Șincai Technológiai Líceumnak 900 diákja van, és az igazgató szerint talán az egyetlen szakiskola, ahova van felvételi, mivel általában jóval több a jelentkező, mint a helyek száma. A tanintézetben duális képzés zajlik, szerződéses viszonyban állnak szakcégekkel, ahol a gyerekek kis csoportokra osztva végzik a szakmai gyakorlatot.

Az igazgató megjegyezte, sajnos azt tapasztalják, hogy amikor nyílt napokat szerveznek, eljönnek a diákok, lelkesednek is a kínálat láttán, vonzza őket valamelyik szak-képzési lehetőség, azonban utólag a szülők

Fotó: Nagy Tibor

azok, akik lebeszélnek gyerekeiket arról, hogy a szakképzést válasszák, inkább elméleti líceumokba irányítják őket, holott szakemberekre óriási szükség van a munkaerőpiacon. Miután megújul a műhelyeknek otthont adó

C épületszárny is, ott egy jól felszerelt, performáns eszközökkel ellátott autószerelő műhely is lesz, emelőkkel, valamint egy vulkanizálórészleg is helyet kap – tette hozzá az intézményvezető.

Péter Ferenc újra megpályázza a tanácselnöki tisztséget

A marosvásárhelyi Kultúrpalota Tükröztérjében szervezett sajtótájékoztatón Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke bejelentette, hogy az RMDSZ színeiben ismét megpályázza a tanácselnöki tisztséget. A rendezvényen az újságírókon kívül RMDSZ-es polgármesterek, intézményvezetők, közéleti személyiségek is részt vettek, akik Péter Ferencet támogatják e cél elérése érdekében.

Mezey Sarolta

Péter Ferenc kiemelte, hogy Maros megye nagy kihívás előtt áll, önkormányzati és európai parlamenti választások lesznek június 9-én, s ez a választás meghatározza a megye következő tíz esztendejét. A választók döntése arról szól, hogy tudunk-e együtt jövőt építeni itthon, Maros megyében. A tanácselnök elmondta, hogy eddigi munkájával igyekezett harmóniát és stabilitást teremteni ebben az etnikailag, földrajzilag és gazdaságilag is sokszínű térségben.

A projekteket folytatni kell!

– Úgy dolgoztunk, hogy egyensúly legyen a közösségek között, a települések fejlesztése között, nemzetiségtől, politikai pártállástól, földrajzi fekvéstől függetlenül – fogalmazott.

A számos megvalósítás közül megemlíttette, hogy mandátuma alatt korszerűsítették a Maros, a Küküllő, a Görgény menti és a Segesvár környéki úthálózatot, több mint 150 kilométernyi aszfaltszönyeget terítettek le, megkönnyítve ezáltal a közlekedést, hogy a gépkocsivezetők ne kelljen kátyúkat kerülgessenek, ugyanakkor elérhetőbbé tették a településeket. A Mezőségen és a Nyáradmentén lett ivóvízhálózat, ami korunk alapvető követelménye. Beruházásokat eszközöltek az egészségügy területén, aminek összege meg-

haladja a 100 millió lejt. Használatba adták a felújított és új felszerelésekkel ellátott onkológiai klinikát, amelyet sugárterápiás bunkerrel is elláttak, ez lehetővé teszi az itteni kezeléseket, így a daganatos betegeknek nem kell ezután Kolozsvárra vagy más városokba utazniuk.

A marosvásárhelyi sátrortetős műjégpálya megépítésével évente 500 gyerek számára hoki-, gyorskorcsolya- és műkorcsolya-edzést tettek lehetővé. Az amatőrök játékerteret kaptak, a korcsolyázók száma évente meghaladja a 16 ezret.

A repülőter fejlesztésével vonzó felételeket kívánnak teremteni a légitársaságoknak és az utazóknak. Itt elkészült a legkorszerűbb tűzoltóállomás, olyan tűzoltóautót szereztek be,

amivel 30 másodperc alatt eljuthatnak a katasztrófa helyszínére. Hamarosan elkészül a kétszintes utasterminál, amely 1000 utas befogadására alkalmas egy időben.

A tanácselnök hangsúlyozta, hogy városunk emblemikus épülete, a Kultúrpalota felújítását a legnagyobb megvalósításnak tartja, ami egy 2007-ben elkezdett projekt folytatása volt. Az épület visszakapta eredeti pompáját, s év végéig befejezik a kiállítóterek felújítását is. Kiemelte, hogy sok folyamatban levő munkát és számos kivitelezésre váró projekt van a megyében, ezeket folytatni kell.

Fejlődjön otthonunk!

– Munka van bőven. Az irányt látjuk, hosszú távú a terv, ami Maros megye, otthonunk fejlődését szolgálja. Számomra Maros megye az első. Maros megye az otthonom: Szovátától Marosvásárhelyig, Nagysármástól Kozmatelkéig, Küküllőszárdtól Nagyercségig. Azért mondtam le az RMDSZ megyei elnökségéről, hogy a megyét erősítsem, a közigazgatási munkára tudjak koncentrálni. Otthonunk fejlesztése az az út, amin elindultunk, ami számomra az egyedüli cél. Én Maros megye érdekét tartottam mindig szem előtt, míg mások, hisz látjuk, csak politikai hatalmi építkezésre és helyezkedésre használják. És ez így lesz ezután is. Ezért nem szabad hinni a könnyelmű ígéreteknek. Az egyensúlyt könnyű megbontani, a káosz hamar kialakul, a pártérdek hamar háttérbe szorítja a közösségi érdeket. Nekünk ezt nem szabad megengednünk. Meg kell állítanunk azt, hogy összeugrasszák közösségeinket, hogy elvegyék a fejlesztési lehetőségeinket.

Június 9-én eldől: marad a stabilitás, vagy politikai káosz lesz? Folytatódik a munka, vagy leállnak a fejlesztések? Béke és egyensúly lesz továbbra is a közösségeinkben, vagy újra felüti fejét az ellenségeskedés és a cirksusz? Én határozottan állítom: nekünk Maros megye az otthonunk, itt kell jövőt építenünk, együtt, békében. Ezt vállalom a következő 4 évben is, ehhez kérem a támogatást! – fogalmazott Péter Ferenc.

A választásoknak tükröznie kell az erőt!

Karácsonyi Zsigmond, a *Népújság* főszerkesztője kérdésre válaszolva, hogy *hogyan befolyásolta a Maros megyei projektek megvalósítását az a tény, hogy az RMDSZ kikerült a kormányból, illetve milyen támogatásra lehet számítani Bukarestből*, Péter Ferenc elmondta:

– Az RMDSZ távozása a kormányból nagyon negatívan érintette Maros megyét is, hiszen káosz keletkezett Bukarestben, sok érthetetlen döntés született, sok projekt maradt a fiókban, blokkolva. Például a marosvásárhelyi tüdőgyógyászati klinika felújítására vonatkozó projekt szintén egy évet állt, senki nem írta alá, mindamellett, hogy megvolt rá a pénz, készen volt a dokumentáció. S ilyen példa van még megyeszerte. Úgy értékelem, hogy a kormány kibillent egyensúlyából, miután az RMDSZ-t eltávolították. Ez rossz volt az egész országnak! Ha az a kérdés, hogyan látom a jövőt, akkor azt gondolom, hogy június 9-én, szeptemberben és decemberben erőseknek kell lennünk, hogy az RMDSZ nagyszámú szavazatot kapjon, s visszakerüljön a kormányba – fogalmazott az elnök.

Fotó: Nagy Tibor

Csütörtökön rangsorolja tanácsosjelöltjeit az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete

A március 12-i határidőig összesen tizenhatan pályáztak meg a városi szervezet jelenleg 11 „befutónak” helyet adó önkormányzati listája valamelyik helyét. A sorrendet a városi szervezet jelölő küldöttgyűlésén elért szavazatszám határozza meg. A listára a következő személyek jelentkeztek: Birtalan István Balázs, Csiki Zsolt, Frunda Csenge, Iszlai Tamás, Jakab István, Kaçassy Blanka, Karácsony Erdei Etel, Kelemen Attila Márton, Kerekes Károly, Kovács Ákos, Kovács Mihály Levente, Ötvös Koppány Bulcsú, Szabó Árpád, Vajda György, Venczi Vidor János, W. Szabó Péter.

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének jelölő küldöttgyűlésére március 21-én, csütörtökön 18 órától kerül sor a Maros Művészegyüttes előadóterében.

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének sajtóirodája

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, orvosok, ovoslás a magyar irodalomban (32.)

Babits Mihály, a különös hírmondó

Kiss Zsuzsánna

Mintha a levegő kiapadt volna körülöttem

A szelíd Dunántúl a hagyományok és a harmónia vidéke, „ahol időnként antik Diána-szobrokat vet fel” a pannon föld. Papi és klaszikus nevelésen át, ez a föld formálta hagyománytisztelővé és „az antik szellem magányos megértőjévé egy antihumanisztikus korban” Babits Mihályt (Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet, 511.). Babits Mihály (Szekszárd, 1883 – Budapest, 1941) „a magyar szellem új szintézise Európával” (Szerb Antal); csak hogy a reménytelen, érett kultúrájú Európa a huszadik század első felében szinte eltűnt. Így szól erről a beteg koráról Babits a *Keresztülkasul az életemen* című lírai „emlékiratában”:

„A szerelvénnyek végnélkül vesztegeltek az állomásokon, s teljes huszonnégy óráig tartott, míg szülőhelyemről visszaérkeztem Budapestre. Budapestben már a levegő is megváltozott, a gépkocsiknak valóságos puszkapországot éreztem, mely elvegyült a nyárvegi külvárosok zöldeggéből s az arcokon villogó vagy aggodalmas feszültséget láttam. A biztonságérzés és nyugalom eltűnt a világból, ez tűnt el legelőször [...] A következő évben eltűnt az öcsém is; ötévi hadifogság után került később haza [...] Eltűnt anyámnak jókedve, s mintha a kozmikus befolyás az állatvilágra sem maradt volna hatás nélkül, eltűntek a fecskék is [...] minden avult, romlott és töredezett. [...] Egy reggel eltűnt Erdély. Az eleven ország éppúgy omlott és töredezett, mint a vakolat a vályogoszlopon [...] Lassan eltűnt a szellemi erőd szilárdságába vetett hit is, a könyvek össze-vissza csúsztak, mint a rossz téglák, a toronyról, melyet a jövőnek építettünk, leverte a vihar a glóriát. Észre kellett vennünk, hogy senki se figyel ránk és senki se törődik velünk. [...] öröknek hitt érvényességek kánonaiból lett papírsarkány és levegő játéka. Minden megváltozott! [...] Nemzetek elsüllyedtek és fölbukkantak, városaink nevet és nyelvet cseréltek, s tereikről eltűntek a szobrok. [...] bűnbánóan imádkoznánk már egy kis unalomért, de az unalom mintegy sértődötten elbúcsúzott tőlünk s átadta helyét az aggodalomnak, mely nyakunkon ül és fojtogat. Közben eltűnt az ifjúság és az egészség is. Engem éveken át egy gonosz kór keze is fojtogatott: szószerint fuldokolva és lihegve jártam a világot, mintha a levegő kiapadt volna körülöttem.” (Keresztülkasul az életemen. Curriculum vitae, 1939)

Beteges vívódás és nemzetféltő veszélyérzet

Az Ady utáni magyar költészet európai szellemiségű, hatalmas műveltségű fő képviselőjét szorongásos alkata és melankóliába rejtőzni vágyó személyisége kevésbé tette alkalmassá a szellemi vezér szerepére. Ugyanakkor Babits a maga beteges vívódásait és a nemzetet fenyegető veszélyérzetet utánozhatatlanul tudta megszólaltatni, „mint különös hírmondó”, de leginkább Jónás próféta szerepébe bújva. Tanítványa, Szabó Lőrinc szerint Babits „zsenije maga lelki betegsége volt... a kételkedő, finom és nagy értelem állandó monológjai és fiktív párbeszédei többnyire önkínzások” (Szabó Lőrinc: *Az örök mű*).

Kosztolányi Dezső, aki Vörösmartyhoz hasonlóan minden költő-író társát irigység nélkül szerette, maga fölé emelve tisztelte és ünnepelte, 1922-ben így írt Babits Mihályról:

„Miért vagyunk ezen a földön? Mi ez az álom, melyet álmodunk? Mit akar tőlünk a halál, mely elnémit? Kérdések, melyeket évezredek óta nem oldott föl senki, de azért dalokban gyöngyöznek föl az Egyenlítőről a Sarkig, tanult és tanulatlan lelkekből egyfor-

Fotók: Wikipédia

mán, mert a művészet varázsa egyenlővé teszi az embereket. Franciául hallatszanak ezek a szók egy párizsi körúton és bengáli nyelven mondja a szakállas indus és németül egy különös szemű költő és talán négerül a banjó hangjával egy ismeretlen megismerő, ki az afrikai csillagokig zúgja fekete panasztát és norvégul és spanyolul és törökül és angolul és magyarul, a mi nyelvünkön. Ebben a hangversenyben, mely olyan nagy, akár a világ és akkora, akár az emberiség, senkit sem tudok közülünk méltóbban odaállítani, mint Babits Mihályt, az örök dalok énekesét, ki minden emberé, és miénk, magyaroké. Nemcsak újító, hanem utód is, szervesen kapcsolódó őseivel, azokkal, kik messze évszázadokban játszottak a magyar nyelv hangszerén. Robbantó és folytató. Balassa, Gyöngyösi, Vörösmarty, Arany igéi lüktetnek verseiben, nem mert viszonlatlájuk őket, hanem mert továbbbővölnék itt, eleven valóságul. [...] Az emberek élnek és boldogok, mert használják az életet, mint valami fűtőanyagot, melegszenek fényénél és lángjánál. De a költők nem használják az életet, őket használja az élet. Nem égetik maguk számára ezt a becses tüzelőt, hanem ők maguk égnék és világítanak. A beszéd, mely a többi embernek megadatott, hogy kérjen, szükségeset és a maga igazát védje, ő neki önmagáért való cél, minden ígéje közönyös kinyilatkoztatás.” (Nyugat, 1922, 2. szám)

Balázsolás

Ipolyi Arnold szerint a „babics” ősi magyar szó, varázslót, illetve vajákost jelent, a „babicsolás” pedig a varázsló-vajákos tevékenységét. Babits *Balázsolás* (1937) című verse, bár mélységesen személyes indíttatású, pontosan ilyen széles értelemben vett ráolvasó gyógyversnek készült. Balázs püspököt, a későbbi Szent Balázst Diocletianus császár

végeztette ki K.u. 316-ben, miután börtönében az elítélt püspök még megmentette egy halszállkától fuldokló fiú életét. Így Szent Balázst a gége- és torokbajokat elhárító szentként tisztelik azóta, és a katolikus hagyományban február 3-án ünneplik – a balázsolással. Babits Mihálynak 1935 januárjától komoly légzési nehézségei voltak, sípolva lélegzett beszéd közben. A többféle egyéb betegséggel (depresszióval, idegkimerüléssel, vesekővel) már kezelt költőnél asztmára gyanakodtak, de hamar kiderült, légszűkület van, melyet meg kell műteni. Rudolf Niessen isztambuli sebészprofesszorral bízták a feltárási műtétet. Babits jogos kétségekkel vívódott: kibírja-e a műtétet egyáltalán. „Visszakapom-e a hangomat, mennyi ideig élhetek műtét nélkül?” (idézi Czeizel Endre, 2012, 263.). Versben a költő így viaskodik:

„Mert orv betegség öldös ime engemet és fojtogatja torkomat, gégem szűkül, levegőm egyre fogy, tudom zihál, s mint aki hegyre hág, mind nehezebben küszva, vagy terhet cipel, kifulva, akként élek én örökös lihegésben. S már az orvosok kése fenyeget, rossz nyakam föl vágni, [...] Segíts, Balázs! Hisz a te szent gégedet is kések nyiszalták, mikor a gonosz pogány kivégzett: tudhatod, mi az! Te ismered a penge élet, vér izét, a megfeszített percek, a szakadt légsző görcseit, s a fulladás csatáját és rémületét. Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy minden, okos felnőt! Te jól tudod, mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall még az Isten jósága sem, s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is olyan nagy dolog a halál.” (Balázsolás)

A lábadozó író Beszélgetőfüzetei

A gégeműtétre 1938. február 12-én került sor, a talált daganatot csak részlegesen lehetett eltávolítani. A műtét utáni fájdalmas, néma hetekről vallanak a híres *Beszélgetőfüzetek*, amelyekkel kapcsolatban a lábadozó író – joggal – megjegyezte: „Ne ezt olvasd! Műveimet olvasd!” (Czeizel 2012, 263.). Összel következtek a röntgenbesugárzások; ezek után a költő visszatérhetett a rendes életbe, *Jónás könyvét* és *Jónás imáját* is ezek után alkotta. 1940. október 2-án azonban újra elvesztette hangját, novembertől mesterségesen kellett táplálni. „Mindenkinek csak terhére vagyok, minek élek én?” – vetődött fel a költőben. 1941. augusztus 3-án csak meghalni vitték vissza a kórházba. Utólag derülhetett ki, hogy a daganat, mely a garat alsó és a légcső felső részére is kiterjedt, leginkább a nyálmirigyekből eredhetett. Babits kórtörténetében ugyanakkor erős családi hajlam, a nagyon borult kedélyállapot, a sokszoros reumás láz és az immunrendszer gyenge műkö-

dése játszottak meghatározó szerepet (Czeizel, 2012, 264–266.).

Hit, felelősség, alázat

Betegén írta meg Babits élete egyik legrészebb alkotását, a *Jónás könyvét* (1938), melyben, mint a bibliai *Jónás könyvében* is, a próféta magatartása az ábrázolás tárgya és fő témája, nem pedig a világ romlottsága, avagy javíthatósága, sem a jövőndőlés (igazság-) tartalma. Mit tegyen a próféta, ha „rühelli a prófétaságot”, és kényelmet keres? Elvetődik (elveti Isten) a legkényelmetlenebb helyre, a cethal gyomrába, ott járhat. „Ki nem akar szenvedni, kétszer szenved” (*Jónás könyve*, Második rész). Aztán mit tegyen, ha nem hisznek neki Ninivében, ha nem javulnak meg? Csüggedve tikkadozhat a neki rendelt árnyékban, duzzoghat, hogy Isten mégsem pusztítja el Ninivét, és így az ő prófécijája hamis prófécia... Be kell látnia, hogy ő maga is csak kis paránya a nagy teremtésnek, amelyben „atyjafiáért számot ad a testvér” (Harmadik rész). A számadásra Isten, aki gondviselő szeretetével az egész teremtést életben akarja tartani, várhat, és majd „jönnek új Jónások” (Negyedik rész). Az emberiség története a kegyelem működésének története. Klasszicizáló fegyelem, fenséges hangtém és szinte nyers humor mérkőzik meg ebben az egyszerre filozofikus és mélyen személyes ihletettséggel elbeszélő költeményben. Miben nyilvánul meg hát a hit, a felelősség és az alázat? – kérdezi a költő. Beismeri, hogy van különbség a kiválasztottság emberi és isteni megítélése között.

A *poeta doctus* minden fölényességét feladja, amikor láz emésztí, beteg és elhagyják barátai is. Elfogadja, hogy élet és halál, szenvedés és boldogság egyformán jussa mindenkinek, hogy a költő érdeme is kevés: „nem az énekes szüli a dalt: a dal szüli énekesét” (*Mint forró csontok a máglyán*, 1932). Adáznak nevezett foxi kutyájától is tanult valamit az „elemi” boldogságról:

„Mert boldog ki jámborul heverhet valami nagy, jó hatalom mellett.” (*Adáz kutyám*, 1923)

Babits az élet harmonikus rendjét, kultúratermő szerves nyugalmát és békéjét kereste életében, és ezt örököltette meg legszívesebben költészetében. *A gazda bekeríti házát* (1925-1927) című verse a békevágyat fejezi ki nyár és ősz, bent és kint ellentétes képsoraival. A termő kert bekerítése egyszerre az élet védelme, önvédelem és harc is: léckatonák dzsidásokként oltalmazzák a csendes termő nyarat, az élet pirosát és illatát, szembe fordulnak az ősszel, mely a nyárnál hangosabb, vad, szemtelen, barbár, gyilkos és hazug. A kincses tavaly magvai képviselik az eljövendő életet:

„Csöndben érik a csira a föld alatt; halk a termékeny éj; a fű növése lassú: ez az élet!” (*A gazda bekeríti házát*, 2. szakasz)

A háborúból háborúba botorkáló Európában a műveltség, a tudás és az emberi élet menedéke a kert, állítja a mesteri költő, aki az ordas idő larmájában már azzal is megbékél, ha az eleső léckatonák helyén élő orgona hívja majd illatával a jövőndő méheite.

A röpülő falu

A prózáiról Babits két egymástól különböző elbeszélésben a betegséggel, bajjal és a bajra talált irrel is találkozhatunk. *A röpülő falu* (1921) című Babits-elbeszélésből film is készült. Az elbeszélés a trianoni „béke” után játszódik egy pesti kocsmában. A tömör történet íve kábítóan kínzó igazságával ejti rabul az olvasót. Az ábrázolásmód egyszerre hagyományos és szürrealista. A novella elbeszélője egy magányos, megkeseredett férfi, aki az országcsontkítást követően Csíkből menekült Budapestre. Egy kocsmasztalnál kezdi mondani szomorú történetét. Elmeséli, hogy a szörnyű június negyedikét követően egy nap elindult hazulról egy egész falu az anyaország felé, és azon a napon csak egyetlen nagybeteg, járni képtelen öregasszony maradt otthon a kiürült házakkal, a gazdátlanul hátrahagyott állatokkal... És azon az éjjel az elhagyott falu felemelkedett, lebegni, majd lassan repülni kezdett az elment emberek után. A menekülés nehézségeibe sok kisgyermek, nő és öreg belehalt; az elbeszélő családja is mind odaveszett. Ezért más vigasztalása nem maradt, mint hogy andalító bor fejében szüntelenül elmondja, újra és újra elbeszélje a maga és faluja tragédiáját. A falu „odafenn” legalább elérhetőnek tűnik az ittas ember számára, aki már csak pusztá önkínzás és fájdalom, valóságos élőhalott, akinek lelki egészségét rég kikezdte a ki sem beszélhető egyéni és közösségi gyász.

Babits Mihály és Ady Endre

Johann Schuller von Rosenthal kalandos élete (1.)

Segesvár egyedülállóan híres-hírhedt történelmi személyiségének élete 320 éve, 1703. szeptember 28-án tragikusan ért véget. A városról szóló jelenkori útikönyvek mindegyike megtekintésre méltó és ajánlatos nevezettségként említi a város főterén álló impozáns épületet, a Schuller-Rosenthal-házat.

Id. Veress László

Az U alakú, emeletes, nagy ház a 17. század végén, az 1690-es években épült, az egykori Piactér (Marktplatz) nyugati részében, építtetője, Schuller abban az időben Segesvár polgármestere volt. A történelmi műemlék jelentőségű épület bolthajtásos bejárata fölött eredeti szépségében ma is látható az egykori tulajdonos három rózsát tartó kezét ábrázoló címere. A rózsaszálak fölött a „Per spinas” és alatta az „Ad rosas” sokatmondó szavak olvashatók, jelentésük magyarul: „Töviseken keresztül a rózsákhoz”.

A műemlék épület és a címer képmása gyakran megjelenik a Segesvárral kapcsolatos írott vagy elektronikus médiában, turisztikai jelentősége mellett azért is, mert az épületben néhány éve gyógyszerári múzeum is alakult.

A ház építtetője, Johann Schuller 1630 körül született a Segesvár közelében fekvő Szászbényén, más néven Hororódbenén. A falu neve akkori szász lakosságának nyelvén Mebrich, németül Meeburg, ma hivatalosan Beia. Bene a Segesvár–Brassó vasútvonal mellett fekszik, Brassó megyében, határos Hargita megyével is. Írott emlékek a falut 1494-ben említik először, szász lakossággal. Lutheránus templomában ma is látható Rosenthal segesvári címere, ugyanakkor ismeretes, hogy vagyona is volt Benében, ebből feltételezhető, sőt bizonyos, hogy ott született, bár írásbeli emlék nem ismeretes ezzel kapcsolatban. A falu egyházi anyakönyvét csak később, 1685-ben kezdték el vezetni.

Életének nagyobb része a 17. században folyt le, amit a század számtalan jó és rossz eseménye jelentősen befolyásolt, nem csoda, ha hősről legendákat terjesztettek halála után közvetlenül és terjesztenek ma is.

Erdély a 17. században szinte végig török befolyás alatt volt. Megerősödése és virágzása a török segélyhadakkal hatalomra kerülő Bethlen Gábor uralkodása (1613–1629) alatt kezdődött el. Bethlen jól kihasználta a fejedelemség gazdasági erőforrásait (só- és nemesfémányak). Szabad vallásgyakorlást biztosított Erdély minden nemzetiségének. Utódja, a Segesváron megválasztott I. Rákóczi György alatt (1630–1648) folytatódott a fejedelemség virágzása és a török befolyás. Fia, II. Rákóczi György uralkodása (1648–1660) idején nem hajtotta végre a Törökországból jövő utasításokat, sőt harcba bocsátkozott a török-tatár hadakkal, elkezdődött Erdély hanyatlása. Már ebben az időben is érkeztek Erdélybe osztrák császári csapatok, ezek rövidesen ki is vonultak, de felerősödött a sok áldozattal járó belső harc a törökpárti és osztrák- (Habsburg-) párti befolyásos személyek (főurak, nemesek, egyházi emberek, értelmiségiek) között.

1661 szeptemberében a Nagyernye alatt elterülő Libáncs-mezőn jelen lévő török csapatok fővezére Apafi Mihályt Erdély fejedelmévé tette, tehát a fejedelemség élére I. Apafi személyében (1690-ig uralkodott) törökbarát főúr került. Egyik kortársa, Bod Péter református lelkész és író szerint Apafi Mihály a tudományt és a tudós embereket támogató, iskolaalapító, művelt ember volt, három egyházi tárgyú könyve is megjelent nyomtatásban.

A törökbarát fejedelemtől ellenére a magyar főurak közül többen nyíltan is hangoztatták osztrákbarát hitvallásukat, és Kemény Jánost támogatták továbbra is, aki a következő év elejéig Erdély fejedelmének tartotta magát. A törökök által támogatott I. Apafi és az osztrákok által támogatott Kemény fejedelem seregei Segesvár közelében, Nagyszőlősnél csaptak össze, ahol Apafi támogatói teljes győzelmet arattak Kemény János csapata felett, aki 1662 januárjában maga is holtan maradt a csataterén.

A szász lakosság és meghatározó személyiségei természetesen osztrákpártiak voltak, de közöttük magyar, illetve ritkán törökbarát is akadt, mint történetünk hőse, Johann Schuller von Rosenthal.

A Szászbényén született kisfiút a törökök elrabolták, és

Rosenthal címere

A ház boltíves kapuja

Rosenthal háza, fölötté az iskola

Törökországba hurcolták. Az ország fővárosában, Isztambulban (Konstantinápoly) kellemes megjelenésű, éles eszű fiatalember lett belőle, tökéletesen elsajátította a török nyelvet. Az alacsonyabb sorból tolmácsként közel került a török hatalmasságokhoz és a szultánhoz, akinek kedvencévé vált. Kedvencként húsz éven keresztül élvezte isztambuli helyzete örömeit és bánatait, de szülőföldjéről sem feledkezett el, sőt egy idő után erős honvágy gyötörte, melankolikussá vált, amit maga a szultán is felismert, és ígéretet tett Johann-nak, hogy teljesíti egy kívánságát. Schuller csak azért könyörgött, hogy visszatérhessen hazájába. A szultán előbb fényesebb karriert ígért neki Törökországban, amit Johann diplomatikusan elhárított. Ezek után Törökország szultánja betartotta ígéretét, és 20 évi isztambuli tartózkodása után hazaengedte J. Schullert.

Hazaérkezése után szakmáját tekintve csizmadia lett, a segesvári csizmadiacéh egyik vezető tagjává vált. A céh ma is megtekinthető, az 1692. évből származó irataiban mint Segesvár királyi tanácsosa és ismert bírja van bevezetve.

1661-ben feleségül vette Johann Gunesch, Szászhalom (Hundertbücheln, Jakabfalva) elhunyt lelkészének özvegyét, Katharina Geiselt. Ebben az évben választották Erdély fejedelmévé Apafi Mihályt, aki tudomást szerzett J. Schuller tökéletes nyelvtudásáról. Johann Schuller a következő években a fejedelem megbízásából kísérettel többször is Isztambulba utazott, hogy kifizesse az állami adót.

1663-ban több, magyar vagy német nyelven írt dokumentum is Hadnagy János (Hauptmann) néven említi Schullert, vagyis a fejedelmi kíséretet ellátó csapatban mint hadnagy szolgált, ami megtisztelő és jelentős fizetéssel járó rang volt. Hadnagy János később a kapitányi rangot is elnyerte. Bethlen Miklós kancellár közvetve is csak Hadnagy János néven említi önéletírásában.

Egyik isztambuli útja alkalmával Palesztinába (ma Izrael) is eljutott, ahonnan egy „szent helyről” három szál rózsát hozott ajándékként Apafi fejedelemnek. Ezért a „nagyellkü cselekedetért” nemesi levelet és címet kapott Erdély fejedelmétől „von Rosenthal” („Rózsavölgyi”) néven, amelyet az akkori osztrák császár, I. Lipót (I. Leopold) is megerősített. A három szál rózsás címer látható ma is a Rosenthal-ház bejárata fölött. Teljes neve Johann Schuller von Rosenthal lett.

A következő években Segesváron is gyorsan emelkedett a társadalmi ranglétrán. Tanácsi esküdt-széki tag, székbírói, királybírói rangot kapott, majd pályafutása csúcscsúcsként 1698-ban elnyerte Segesvár polgármestere tisztségét.

Korabeli leírások szerint Johann Schuller von Rosenthal éles elméjű, tehetségekkel megáldott, erős testalkatú, jó kiállítású, magas férfi volt. A környezetében élők inkább félték tőle, mint szerették, hivalkodó, mohó, hangoskodó, sőt üvöltöző egyénnek ismerték, aki – a város egykori krónikása (G. Kraus) szerint – „túlágosan is elkötelezett volt a nők iránt”, mai kifejezéssel élve: szoknyabolond, nőfaló volt. Hivalkodó ruhái tele voltak nemesfémekből, főleg aranyból készült zsinórokkal, süjtásokkal, amilyeneket Segesváron senki más nem viselt addig, ilyen pompát nem látott. Házában drága, szép bútorok voltak, a falakon csodálatos képek, a padlón drága keleti szőnyegek ragyogtak.

Kedvenc tartózkodása helyén, a háza mögötti „iskoladombon” egy lugas állt, ahonnan szép kilátás nyílt házára és környezetére, Segesvár piacára.

A városon kívül fekvő, a Küküllő jobb partján elterülő Siechof-mezőn épült, „a világ zajától távoli” nyári lakásába gyakran húzódott vissza, miközben vagyona látványosan gyarapodott. Fényűző életmódja a Törökországban eltöltött húsz év alatt formálódhatott.

1690-ben I. Apafi Mihály fejedelem elhunyt, Erdély osztrák tartománnyá vált, vezetői közül a szász nemzetiségű tisztségviselők egyre nagyobb befolyással rendelkeztek, akik gyanakvoan néztek és elítélték Rosenthal török-magyar barátságát. Ráadásul kortársaiban az 1699–1700-as évek körül felmerült a gondolat, hogy a gyors meggazdagodás mögött tisztességtelen dolgok – lopás, rablás, pénzhamisítás – állhatnak. Baljós, sötét fellegek gyülekeztek Rosenthal feje fölött.

(Folytatjuk)

Jövő vasárnapról „nyári időszámítás”

Az óráátállítás lehetséges hatásai az egészségre

Az elmúlt napokban Marosvásárhelyen tartott előadásokat dr. Faludi Béla egyetemi docens, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Neurológia Klinikáján az alvásmedicina tanszék vezetője. Egyik előadásának témáját az időzónaváltás, az óraidő-átállítás és annak az egészségre való hatásai képezték. Mivel közeledik az úgynevezett nyári időszámításra való áttérés, amit sokan kedvezően fogadnak, másoknak viszont napokig, sőt akár hosszabb ideig tartó problémákat okoz, ezzel kapcsolatosan kérdeztem az előadót.

Bodolai Gyöngyi

Azt megelőzően a mai helyzetről és annak előzményeiről néhány tudnivaló. Március utolsó hetének a végén, ami az idén 31-ére, vasárnapra esik, a mi időzónánkhoz képest egy órával előbbre kell vinnünk az óramutatót. Az eljárást a Német Császárság és az Osztrák–Magyar Monarchia területén 1915-ben, az első világháború idején vezették be először az energiatakarékosságra hivatkozva, majd később megszüntették. Manapság a Föld lakosságának az egynegyedét érinti.

Az óraidő-átállítás szabályait 2001-ben irányelvben rögzítette az Európai Unió, amit az Európai Gazdasági Szövetség valamennyi tagállama elfogadott. Azóta is folyamatos vita témája, mert vannak, akik a kedvező hatásokat emlegetik, mint az energiatakarékosság, a kései sötétedés előnyeinek jobb kihasználása a munkavégzés és a szórakozás terén, a közlekedési balesetek és a betörések számának csökkenése. Mások az alvási ciklus megzavarásáról és ennek kedvezőtlen következményeiről, a diákok közül sokan a tanítás korai megkezdése okozta figyelemzavaró, állandó fáradtságérzetről panaszkodnak.

Mivel az átállítással járó kellemetlen hatások előtérbe kerülése miatt a mérleg a negatív oldalra billent át, 2018-ban az EU-ban az óráátállításnak (március és október utolsó vasárnapján) az eltörlését javasolták. Időközben kiderült, hogy ez nagyon körülményes, és talán a jövő évben kerülhet rá sor. Addig is egyelőre készülhetünk a nyári időszámításra.

– **Miért, hogyan érinti a közlegő óráátállítás az egészségi állapotunkat?** – kérdeztem Faludi tanár úrtól.

– A cirkadián alvászavarok érdekes következményéről van szó. Hibás elnevezésnek tartom a téli és nyári időszámításról beszélni, mert pontosan a lényegét fedi el. Ami alapvetően arról szól, hogy van egy standard idő, ami belénk van kódolva, és létezett már az átállítás előtt is.

A DST (daylight saving time) megnevezés azt fedi, hogy próbáljuk meg a napfényt minél értelmesebben kihasználni, és ennek érdekében kitolni a nap végét, hogy munka után hosszabb időnk maradjon szórakozni, kevesebbet kelljen világitani.

Az energiamegtakarítás témájával szerveztünk már olyan előadást, amelyre gazdasági szakembert hívtunk meg, aki elmondta, hogy alapvetően nincsen gazdasági haszna ennek a folyamatnak, és a megtakarításról szóló nagy ígéretek sem bizonyultak valóságnak.

Az óraidő-átállítás eltörlésével kapcsolatosan sokszor felmerül a kérdés, hogy melyik maradjon, a standard idő vagy a napfény megőrzésére és kihasználására épülő nyári idő. Oroszországban sokszor változtatták, volt négy év, amikor a nyári időszámítás alapján dolgoztak, de olyan egészségi hatásokkal, például a hosszú távú kialvatlansággal szembesültek, hogy vissza kellett állni a standard időre. Jelenleg talán a váltakozást vezették vissza, de az biztos, hogy az állandó nyári időszámítás nem bizonyult jónak. Ezt nemcsak ők állítják tapasztalatból, hanem maga az élettan is, hiszen, amikor eljön az ideje, kiderül, hogy szervezetünk, hormonrendszerünk a standard téli időszámításhoz adaptálódott. A szuprakiasmikus mag az agyban nagyon sok hormonális változást vezérel, és a különböző, úgynevezett cirkadián jeladók is ahhoz a standard időhöz vannak szinkronizálva, ami évezredek alatt belénk ivódott, akárcsak a Nap járása, a sötétség-fény váltakozása. Ennek következtében az Európai Alvás Társaság egy nyilatkozatot adott ki, miszerint a téli időszámítás, az úgynevezett standard idő választandó az élettan és a kóreltán, valamint a betegségek megelőzése szempontjából is.

Ugyanakkor azt látjuk, hogy amikor megkérdezik az embereket, a felmérések azt igazolják, hogy többségük a nyári időszámítást szeretné. Nálunk legalábbis ez a tapasztalat.

– **Mi történik szervezetünkben az átálláskor?**

– Március 31-én egy órával előreállítjuk az órát: hajnali 3 óráról 4 órára. Ez azt jelenti, hogy vasárnap reggel 8 órakor, amikor kikászálódunk az ágyból, már 9 óra van. Ez még megbocsátható, de hétfőn nem biztos, hogy örülünk annak, hogy egy órával előbbre vagyunk. Ennek ugyanis már következményei vannak. Az emberek egy része nem adaptálódik gyorsan az új helyzethez. Azt mondják, hogy négytől tizennégy napig tartó időszak szükséges hozzá. Ami kellemetlen, de nemcsak az rossz az átállítós „játék” miatt. Ilyenkor esténként egy órával kevesebbet alszunk, amihez hozzá kell szokni. Hétfőn reggel, ha az érzékenyebbek autóra mennek a munkahelyükre, ahol teljesíteni kell abban az időszokban, amikor két nappal korábban még aludtak, az autóbalesetek, a munkahelyi balesetek száma gyakoribb lesz. Svéd vizsgálat mutatta ki, hogy ebben a körülbelül háromhetes időszakban a szív- és érrendszeri betegségeknek az előfordulása is nagyobb mértékű. Aminek vannak pszichés vonzatai is: depresszió, elalvási nehézségek.

Ennél a rosszabb állapotnál a nyáriról a télire való átmenet sokkal kellemesebb. Az ok egyszerű: az a bizonyos idegsejt-csoport (a szuprakiasmikus mag) az agyban, ami azt szabja meg, hogy mikor alhatunk és mikor vagyunk éberek, normális körülmények között 24 órás ciklusokat jelent. Ha olyan körülményeket teremtünk, hogy nincs, ami befolyásolja ezt a „cirkadián pacemakerünket” (azt a bizonyos szuprakiasmikus magot), mert nincs napfény, nincs hőmérséklet-változás, nem beszélünk senkivel, sötétben vagyunk, akkor nem 24, hanem 25 óras lesz a napi ciklusunk. Október végén ugyanis egy órával visszaállítjuk az órát, tehát egy órával többet alhatunk. Ennek fontos következménye, hogy a nap hosszabbodását jobban bírjuk, mert a bennünk lévő jeladó is egy kicsit hosszabb időt biztosít. Ilyenkor kihasználjuk a jó tulajdonságát ennek a napszaki váltakozást kódoló struktúrának, ami normálisan minden behatás nélkül minél hosszabb szeretne lenni.

Tavaszi átállításkor viszont elveszünk egy órát, amit kevésbé tolerál. Ezt nagyon szépen párhuzamba lehetne hozni például a jetlaggel (gyors időzóna-átlépés). Ez azt jelenti, hogy több időzónát repülünk át, és nem mindegy, hogy melyik irányban. Ha kelet felé tartunk, akkor beforgunk a Nap alá, azaz rövidül a nap, aminek sokkal komolyabb következményei vannak, és sokkal kisebb mértékben tudunk hozzá alkalmazkodni. Három-négy nap telik el, mialatt nem alszunk jól, kellemetlenségeink vannak. Ha viszont nyugati irányba repülünk, akkor a Nap alól elfutunk, hosszabbodik a nap, amit jobban tolerálunk, és gyorsabban hozzászokunk.

Ahogy a keletre való utazást kevésbé toleráljuk, mert rövidül a nap, a tavaszi óráátállásnál is hasonlóképpen járunk. Ilyenkor a különböző szomatikus betegségek – szív- és érrendszeri kockázat növekedése, elalvási zavarok – jelentkeznek, mivel esténként még nem tartott a cirkadián ritmusunk, hogy aludni kellene, ezért ez altatóval vésszelhető át. A reggeli felkeléstől való félelem pedig idegeskedést, feszültséget okoz.

Ősszel könnyebben alkalmazkodunk az óráátállításhoz, mivel egy órát nyerünk, viszont veszítünk a normál fénymegvilágítású időszakból. Vége van a munkaidőnek, még csak délután 4 az óra, de már szinte sötétben megyünk haza. Az őszi óráátállítással járó korai sötétedés hosszának a növekedése a hangulati zavarok, a depresszív hangulat kialakulásának kedvez.

Ember és állat harmóniája

Ékszerteknőst házi kedvencnek? (2.)

Tévhit, hogy a teknősök szívós állatok, ugyanis ők is képesek megbetegedni, igaz, nehéz megállapítani, hogy normális-e a viselkedésük, vagy betegség áll a háttérben. A legtöbb állatfajjal szemben sokszor kifejezetten semmitmondó és általános tüneteket mutatnak a beteg egyedek is, vagy tünetmentesek.

Szer Pálosy Piroska

– **Milyen betegségek támadhatják meg az ékszerteknőseket?** – kérdeztük a marosvásárhelyi Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét, dr. Pálosy Csabát.

– Mint a legtöbb egzotikus kislátnál, a teknősök esetében is a betegségek megelőzésére kell a hangsúlyt helyezni, mivel kevesebb, de nehezen gyógyítható betegséggel lehet számolni, és a diagnózis is nehezen állítható fel. Például az étvágytalanság és a csökkent mozgás háttérben egyaránt állhat a hidegebb környezet, de okozhatja életveszélyes hashártyagyulladás is. Ezek elkülönítéséhez alapos állatorvosi vizsgálat szükséges. Sok esetben nélkülözhetetlen a röntgenfelvétel vagy a vérvétel is.

A teknősök többnyire a nem megfelelő tartási körülmények miatt betegednek meg, például ha egy teknős akváriumában túl

Fotó: Wikipédia

hideg vagy túl meleg a víz, kevés a mozgáster, mert túl kicsi az akvárium, nem megfelelő a táplálék vagy nem megfelelő lámpát használunk stb. Míg a sárga fülű ékszerteknős 23-26 fokban vízben érzi jól magát, a fiatalabb vörös fülű ékszerteknősök 26-27, a felnőtt példányok 22-24 fokon, a tarajos teknős átlagosan 22-24 fokban vízben érzi jól magát, a pézsmateknős pedig a 23-26 fokban vizet kedveli.

A teknősök leggyakoribb betegségei közé elsősorban a vitamin- és ásványianyag-hiányból fakadó betegségek sorolhatók. A vitaminhiány miatt megdagadhat a teknős szeme. Vitaminpótlással, táplálékkiegészítőkkel ez a probléma relatív könnyen orvosolható. A D-vitamin

és a kalcium hiánya mozgászavart okozhat.

A nőstényeknél a tojás visszatarthatás okozhat problémát. Ennek egyik oka lehet a nem megfelelő gondozás, megfelelő tojásrakó hely hiánya, gyenge fizikai állapot, a tojások nem megfelelő formája és/vagy mérete. Röntgenfelvételeken megállapítható a tojás/ok jelenléte.

Furcsán hangzik, de lehetnek olyan betegségei is a teknősöknek, amit az emberek is elkaphatnak, például a szalmonellafertőzést. A hüllőkben, így a teknősökben is előfordulhat a tünetmentes fertőzés. A baktérium elsősorban a bélsárban található, ami a vízbe kerül, így elegendő pár csepp vízzel érintkezni

ahhoz, hogy kialakuljon a fertőzés. Megeshet, hogy a teknős semmi jelét nem mutatja, mégis a vízben vagy a testén lehet szalmonella. De természetesen minden olyan felületen előfordulhatnak a baktériumok, ahol a teknős tartózkodik. Ezért sem ajánlott kisgyermekeknek hüllőt vásárolni háziállatként. A gond akkor kezdődik, ha a kíváncsi kisgyerek benyúl az akváriumba, megfogja a teknőst, és alapos szappanos kézmosás nélkül a szájához ér vagy étkezik.

A másik gyakori betegség a teknősöknél a sebek elfertőződése vagy a sebek gombás felülfertőződése, amit az akváriumba helyezett éles kavicsok, tárgyak okozhatnak. A 2–3 cm vastag aljzat elegendő, ezáltal megelőzhető a páncélbetegséget is okozó baktériumok elterjedése az akvárium aljában.

Mint bármelyik háziállat, a teknősöknek a táplálása is nagy odafigyelést igényel. A különböző hiánybetegségek elkerülése a változatos táplálás, a táplálékkiegészítők adásával oldható meg, azonban a türeltetés is bajt okozhat, mivel előfordulhat, hogy a teknőc gyorsabban hízik, mint ahogy a páncélja növekedne, behízik a páncéljába, ami a halálához vezethet. Ezért féltékeny koráig naponta, egyéves koráig kétnaponta, majd egyéves kor felett hetente kétszer kell etetni. Mivel koszos a teknős táplálko-

zása, az akvárium rendszeres víz-cseréjét nem szabad elhanyagolni, a túl sok bomlásterméket tartalmazó víz ártalmas lehet. A teknősök nem tűrik jól a kézben tartást, a fogdosást, az egészségükre nézve pedig káros a lakásban sétáltatás. Ezért csak nagyobb gyermekek mellé ajánlott, de csakis akkor, ha a szülő tisztában van azzal, hogy a gondozás nagy része az ő feladata lesz. És mivel hosszú életű, nem ajánlott kellő tájékozódás, utánaolvasás nélkül teknőst vásárolni. Az akváriumi teknős tartásától lényegesen különbözik a szárazföldi teknős élettere és igényei, de azt is csak megfelelő felkészülést követően érdemes vállalni.

A hibernálással kapcsolatosan is gondok adódhatnak. Azt, hogy a hüllők és a kétélűek mikor vonulnak téli álmra, többnyire a napsütéses órák száma határozza meg. A nem megfelelő körülmények nehéz ébredéshez vezethetnek, ami számos egyéb szövődémmel járhat. A hibernálás időtartama változó, általában 3 és 5 hónap közötti. Hazánkban leggyakrabban szárazföldi teknősöket szoktak tartani házi kedvencként, ezekből is számos faj mára szigorúan védett, tartásuk illegálisnak számít, ezért speciális engedélyre van szükség. A közönséges ékszerteknős nagyon invazív faj, ezért pl. több EU-s országban tiltott a bevitel.

Az asztrológus gondolatai

Toth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves olvasók!

Idén március 20-tól április 19-ig tartózkodik a Nap a Kos jegyében. Ez a mi északi féltekénken tulajdonképpen a tavasz kezdete. Asztrológiailag most indul az új év. Normális születésnél a csecsemő fejfelj tör előre, így születik a világra, ez az első küzdelme, az első győzelme. Nem véletlen az sem, hogy az asztrológiában a fejet rendeljük a Kos jegyéhez. Azt is mondhatjuk, hogy minden a fejből indul. Minden cselekedetünk előbb gondolatként születik meg, és utána lép a megvalósulás mezejére. Kezdetben vala az Ige, és az Ige testté lett. Ebben a periódusban érzékeljük a legnyersebben azt az erőt, ami által a természet megszületik, újjászületik. Az életbe lépés nyers, pusztá, őszinte, egyenes energia. Tulajdonképpen a Kos embert is ezek a tulajdonságok jellemzik. Őszinteség, egyenesség, erő. Mostanában azt érzékeljük, hogy az igazság keresése sok esetben falakba ütközik. A mai világban, ahol a hamis információkat összekeverték az igaziakkal, nehéz rálelni a valódi valóságra. Felismerni az igazságot sosem egyszerű feladat. A manipuláció, a megtévesztés és a félrevezetés olyan magas szintet ért el, hogy ember legyen a talpán, aki rájön, hogy mi is zajlik körülötte. Történik a világban valami, egy esemény. Ennek mindig az interpretációját, a történetét kapjuk készen ilyen vagy olyan változatban. Aztán vagy elhiszük, vagy nem. Többnyire hajlamosak vagyunk abban bízni, ami tetszik az egónknak. A kellemetlent inkább háritjuk. Ha érzelmileg kötődünk egy személyhez vagy akár egy eseményhez, akkor sokkal könnyebben válhatunk a megtévesztés áldozatává, mert az érzelmek és a racionalitás nincsenek jó barátságban egymással. Valamelyik életterületen mindenki meg kell élje a Kos minőséget. Találkozunk, ha tesszük, ha nem, az erővel vagy az erő negatív oldalával, az erőszakkal, a durvasággal, az agresszióval. Az emberiség valamikor a II. világháború után azt remélte, hogy lezárta a háborús időszakot. Sajnos meg kellett állapítanunk, hogy azóta is valahol a világban mindig van háború. A fegyveres összetűzésekben emberek halnak meg. Egy ideológia, de inkább gazdasági, hatalmi érdekek állnak minden konfliktus háttérben. Szinte érthetetlen, hogy most is a nyugati világban háborús propaganda zajlik. Most már nem elég Ukrajnának harci eszközöket, lőszeret küldeni, most már kitalálták, hogy jó lenne, hogyha Európa és a NATO katonákat is küldene. Valamikor azt mondták, hogy a történelem az élet taní-

tómestere. Kérdezem én: tanultunk-e a történelmünkéből? Tanult-e Európa a saját történelméből? Le tudta-e győzni Oroszországot Napóleon? Vagy le tudta-e győzni a Szovjetuniót a náci Németország? Miért gondolják úgy egyesek, hogy az oroszokat le lehet győzni? Miért gondolják, hogy egy katonai nagyhatalom, amely több ezer atomtöltettel rendelkezik, csak olyan simán, karba tett kézzel fogja szemlélni, ahogy vereséget szenved? A legpesszimistább forgatókönyv esetén egy atomháború felé sodródunk, ami felér egy kollektív öngyilkossággal. Miért ne lehetne azon fáradozni, hogy fegyverszünet és béke legyen? Miért ne lehetne azért harcolni, hogy

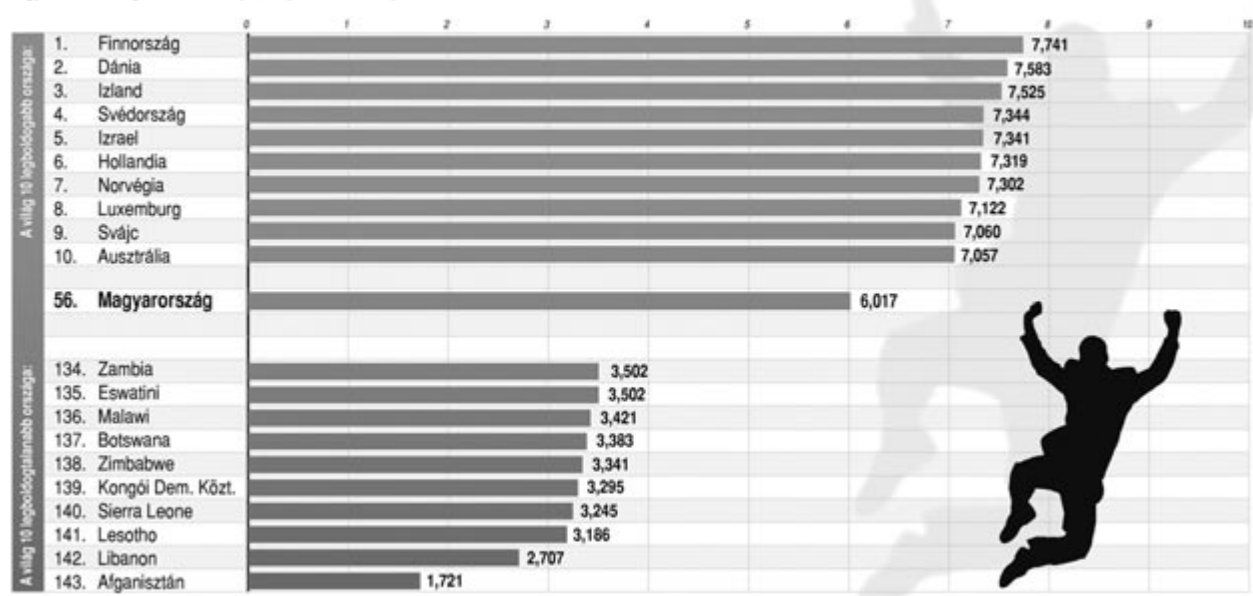
a felek megegyezzenek? Nyugalomra lenne szükségünk, valamilyen új biztonsági rendszert kellene megvalósítani a világunkban. Úgy tűnik, hogy Árész és Hádész hatalma feljövőben van. Mars és Plútó. A háború és az alvilág, a halál istene. Hol van a bölcsesség istene? Hol van Zeusz, aki végre megzabolazza a fölösleges vérontást, pusztítást, ami a mai világban zajlik? Csak reménykedhetünk, hogy az európai parlamenti választásokon és majd az amerikai elnökválasztáson azok az erők fognak felülkerekedni, amelyek meg fogják teremteni azt az új világot, amire tulajdonképpen a lelkünk mélyén mindannyian vágyunk.

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Boldogságindex (2021-2023)

Tegnap, március 20-án volt a boldogság világnapja. Ez alkalommal a világ országainak többségét átfogó felmérések készültek. A felnőtt lakosság közérzetét figyelembe véve Románia a 24. Magyarországot az 56. helyre került a nemzetközi mezőnyben. A fiataloknál már más a helyzet, a romániai fiatalok (30 éves korig) a 8. helyen állnak, a magyar fiatalok a 36. helyre kerültek. A sorban a litvánok az elsők, a sereghajtók pedig a franciák.

A World Happiness Report 2024-ben 143 országot rangsorolt az egy főre jutó GDP és a várható egészséges élettartam alapján. A tanulmányhoz további globális felmérések öt tényezőjét is alapul vették, amelyekben a résztvevők egy tízes skálán értékelték, hogy mekkora társadalmi támogatásra számíthatnak, ha bajba kerülnek, mekkora szabadságot élveznek életük fontos döntéseiben, mennyire érzik korruptnak a társadalmat, amiben élnek, mennyire gondolják nagylelkűnek magukat és mennyire látják borúsán a jövőt.

Forrás: World Happiness Report, 2024 / MTA Széchenyi / MTI

	1.	BOLTI ÁRUS	LÁM SÉRTŐDŐS NÖVÉNY	RUHA-DARAB	TILTÓSZÓ	NŐI NÉV (FEBR. 6.)	GALLY VÁRPALOTA RÉSE	SHAKESPEARE KIRÁLYA	LÉNYEGÉBEN TELTI!	A HÉLIUM VEGYJELE	FÉRFINÉV (MÁJ. 28.)	AZONBAN REJTETT TÉNY	... FITZGERALD, JAZZ-ÉNEKESNŐ	FÖLDRE UTALÓ ELŐTAG	LAMARTINE KÖLTEMÉNYE
Bethlen István gróf, MTA-tag egyik aforizmáját idézzük a rejtvény fősoraiiban	N														E
	RÓMAI 51		NEMESGÁZ SZINTÉN				EGYSZERŰ, ALAPVETŐ IFJÚSÁGI ÍRÓ (FERENC)					IDEGEN LEÓ VÖRÖSMARTY RÖVID EPOSZA			
	AMELY IDŐ-PONTIG TAROL				ÓKORI BIRODALOM FÜGGŐZÁR					... SVEVO (OLASZ ÍRÓ) SZOBROT KÉSZÍT					EGYENI BESZÉLŐ
2.	D	HOLT NYELV	TARTOZÁSA VAN ARAB ÁLLAM		ÍRÓ, MŰFORDÍTÓ (LÁSZLÓ) KIS KÖRKÖZŐ				NÖVÉNY-VILÁG ARAD FOLYÓJA					OLASZ IGEN NŐI NÉV (AUG. 18.)	
	ELLOP. ELEMEL			MENJ (OLASZ) A LEGFŐBB ISPÁN VOLT		AZ ARGON VEGYJELE A NAGY VARÁZSLÓ		ÉJFÉLIG KEZÜNK EGYIK FORMÁJA			KNOCK OUT (RÖV.) BANK-BETÉTI		ÉSZAK-ERDÉLYI FOLYÓ NÉVELŐ		
	JÓZSEF ATTILA KÖLTEMÉNYE		NŐI NÉV (DEC. 22.) ARVA (FOLYÓ) MÁS NEVE			KESERŰ ORVOSSÁGOK TARA ÚRNŐJE (SCARLETT)					ÖRLŐÜZEM NAURU FÓVÁROSA				
	VÁLYÚ		PÉNZBENI ÉRTÉKET ADÓ KARMESTER (ALBERTO)				KÖLTŐ (JÁNOS) VASÁRELY MŰVÉSZETE					BECÉZETT ZOLTAN SÍRÁSRA KÉSZTET			
	ANAIŠ ... (AMERIKAI IRÓNŐ)		VIGADÓ, BÁLTEREM KASSÁK L. LAPJA V.			CSALI KERÜL RÁ ERETI!					BETARTI OLASZ NÉVELŐ		NEM (ANGOL) JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ		
	DON-PARTOKI RÓMAI 501		ARAD FOLYÓJA HAZAI			TIPOR ADY MŰZSÁJA					IDEGEN IRÉN GÖRÖG BETŰ				KILO (RÖV.) FÉRFINÉV (FEBR. 20.)
		BARÁT ÍRÓ, KÖLTŐ (RAINER MARIA)			A FÖLDRE TESZ FOSZTÓ-KÉPZŐ				RACHMANINOV-OPERA DÉL-AFRIKAI TARTOMÁNY					LATIN KETTŐS BETŰ NAGYON KICSI	
	FILM-ESZTÉTA (LAJOS)		JÓTÉKONY-KODIK ...PIRUL		VONALZÓ-FAJTA EURÓPAI FÓVÁROS		ARRAFELEI TEJTERMÉK		HOLLAND AUTÓJEL HIRTELEN ELMOZDÍT		A NÁTRIUM VEGYJELE NOB. D. KÉMIAKUS (GYÖRGY)			MIND (ANGOL) ÁLLJON CSAK MEG!	
	SZOKNYA-JELZŐ		A GAZDI FIZETI FOGARAS FOLYÓJA			ÁRAMÁTLAKÍTÓ (RÖV.) AZ ARMADA RÉSEI					...PLAN (TÁVOLLI FELV.) LÉNYEGÉBEN ELLEN!				
	TÉVESEN JEGYZŐ			A JUPITER EGYIK HOLDJA MAGAD			SZÉGYELL RÓMAI KETTŐ					GÁTÉPÍTŐ ÁLLAT BEOLTÓ!			ÁSVÁNYI FÜSZER
	GÉPKOCSI (RÖV.)	SZÉLSŐSÉGES LITER (RÖV.)				A SZÁVÁBA ÖMLIK OLASZ AUTÓJEL				VASÚTI MEGÁLLÓ SPANYOL AUTÓJEL					
	L.N.J.												SZELLEMI ALKOTÓ		

Március 14-i rejtvényünk megfejtése: **Addig ostorozlak, nemzetem, mig végre/ Földobog szíved, vagy szívem megszakad!**

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 17. forduló:* Bournemouth – Luton 4-3; 29. forduló: Burnley – Brentford 2-1, Fulham – Tottenham 3-0, Luton – Nottingham Forest 1-1, West Ham United – Aston Villa 1-1. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 64 pont, 2. Liverpool 64, 3. Manchester City 63.

* *Spanyol La Liga, 29. forduló:* Athletic Bilbao – Alavés 2-0, Atlético Madrid – FC Barcelona 0-3, Osasuna – Real Madrid 2-4, Getafe – Girona 1-0, Sevilla – Celta Vigo 1-2, Villarreal – Valencia 1-0, Rayo Vallecano – Betis 2-0, Mallorca – Granada 1-0, Real Sociedad – Cádiz 2-0, Las Palmas – Almería 0-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 72 pont, 2. FC Barcelona 64, 3. Girona 62.

* *Olasz Serie A, 29. forduló:* Empoli – Bologna 0-1, Frosinone – Lazio 2-3, Hellas Verona – AC Milan 1-3, Inter – Napoli 1-1, Juventus – Genoa 0-0, Monza – Cagliari 1-0, AS Roma – Sassuolo 1-0, Salernitana – Lecce 0-1, Udinese –

Torino 0-2. *Az élcsoport:* 1. Inter 76 pont, 2. AC Milan 62, 3. Juventus 59.

* *Német Bundesliga, 26. forduló:* Darmstadt – Bayern München 2-5, 1. FC Köln – RB Lipcse 1-5, Freiburg – Bayer Leverkusen 2-3, Borussia Dortmund – Eintracht Frankfurt 3-1, Heidenheim – Mönchengladbach 1-1, Union Berlin – Werder Bremen 2-1, Mainz – Bochum 2-0, Wolfsburg – Augsburg 1-3, Hoffenheim – VfB Stuttgart 0-3. *Az élcsoport:* 1. Bayer Leverkusen 70 pont, 2. Bayern München 60, 3. VfB Stuttgart 56.

* *Francia Ligue 1, 26. forduló:* AS Monaco – Lorient 2-2, Nantes – Strasbourg 1-3, Toulouse – Lyon 2-3, Montpellier HSC – Paris St. Germain 2-6, Lens – Nice 1-3, Brest – Lille 1-1, Reims – Metz 2-1, Stade Rennés – Olympique Marseille 2-0, Clermont – Le Havre 2-1. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 59 pont, 2. Brest 47, 3. AS Monaco 46.

RÖVIDEN

* Kikapott a doppingeltiltása utáni első meccsén Simona Halep. A román teniszező másfél év kihagyás után szabadvártyásként indulhatott a 8,7 millió dollár összdíjazású Miami Openen, és kedden (romániai idő szerint) késő este az első szettet megnyerte, de az utána következő kettőt elvesztette. Így a mérkőzésen mintegy kétórás játék után a spanyol Paola Badosa diadalmaskodott 1:6, 6:4, 6:3-ra.

* Rendezési hiányosságok miatt pénzbüntetést kapott a jégkorong Erste Ligában szereplő Csíkszereda. A székelyföldi klubot négyezer euró megfizetésére kötelezték, mert a Budapest Jégkorong Akadémia elleni, múlt szerdai mérkőzés utolsó percében a csapat edzője „a hazai cserepadra lépett, és utasítást adott a jégen tartózkodó játékosoknak”, bár erre nem volt jogosult. Kevin Constantine-t ugyanis egy korábbi rasszista megnyilvánulása miatt határozatlan időre eltiltották a sportággal kapcsolatos mindennemű tevékenységtől, ami alól legkorábban jövő júliusban mentesülhet.

* Meniszkuszszakadást szenvedett a Real Madrid labdarúgócsapat belga kapusa, aki éppen felépült korábbi sérüléséből. Thibaut Courtois több mint hét hónapja nem játszott a bal térdében történt elülső keresztszalag-szakadás miatt. Most a jobb lába sérült meg. A Real Madrid nem közölte, hogy

Courtois mennyi időt kényszerül kihagyni. A spanyol média szerint a kapus további műtéten esik át, és csak a következő szezonban térhet vissza a pályára. Ez jelentős csapás a 31 éves játékosra, aki nemrég kezdte újra a közös edzéseket a csapattal, és a Real remélte, hogy számíthat rá az áprilisi, Manchester City elleni Bajnokok Ligája-negyeddöntőben.

* Elhunyt az olasz labdarúgó Serie A-ban szereplő Fiorentina klubigazgatója. Joe Barone vasárnap szívrohamot kapott egy bergamói szállodában. Emiatt az Atalanta és a Fiorentina vasárnapra tervezett mérkőzését el is halasztották. A firenzei klub kedden bejelentette, hogy 57 éves vezetője életét nem sikerült megmenteni.

* Az orosz és fehérorosz sportolók nem vehetnek részt a párizsi ötkarikás játékok nyitóünnepségén. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság keddi döntése azt is előírja, hogy minden sportolót megvizsgáljanak, akik kvalifikálják magukat a versenyre, hogy megfelelnek-e az oroszok és fehéroroszok számára megállapított alkalmassági feltételeknek, ugyanis az olimpián nem vehetnek részt olyan sportolók, akik aktívan támogatják az ukrajnai háborút.

* Tadej Pogacar nyerte a katalán országúti kerékpáros körverseny második szakaszát kedden. A szlovén sportoló összetettben is átvette a vezetést a vasárnap Barcelonában záruló viadalon.

Főpróba a play-out előtt

Bálint Zsombor

A Bukaresti Dinamo elleni találkozóval zárta az alapszakaszt a Marosvásárhelyi CSU Medicina női röplabdacsapata. A hazaiak szempontjából a találkozónak már nem volt tétje, az utolsó forduló eredményeitől függetlenül ugyanis már tudni lehetett, hogy az alsóházi rájátszásban a FC Argeş Piteşti ellen küzdenek az A1 osztályban maradásért.

A találkozót így a sorsdöntő párharc főpróbájának is tekinthetjük, s noha a Dinamo számított a nagy esélyesnek, akár a Medicina is megnyerhette volna, sőt, akár 3:0-ra is, végül azonban 3:1-re alulmaradt, de ennél talán többet érdemelt volna. Az első három játszma ugyanis teljes mértékben kiegyensúlyozott volt, mindháromban 23:23-ig jutottak, függetlenül attól, hogy előtte egyik vagy másik fél néhány pontos vezetést szerzett. Innen a mérleg

bármelyik irányba billenhetett volna, ebben szerepet játszott némi szerencse is, a pillanatnyi ihlet, apró nüanszok döntöttek egyik vagy másik irányba.

Az első szettben Krystle támadása ért szettlabdát, majd Cristea

ásza zárta le a játszmát. A második szettben 23:23-nál Krystle támadását már lesáncolták, Cristea támadása pedig túl hosszú volt. A harmadik játszmában újra 23:23 után dőlt el a szett. A két következő labdamenetben a támadást a Medicina vezethette, azonban mindkét-szer a mindössze 17 éves Gheşi vállára helyezte az emelő Postea a

támadás felelősségét, ő pedig kétszer egymás után sáncba ütötte a labdát.

Ezek után a negyedik játszmában 11:13 után Kotar nyitásával hat pontot szerzett zsinórban a Dinamo, végleg megtörve a hazaiak ellenállását.

Az élvonalba való visszatérését

követő első idényben a CSU Medicina a 10. helyen zárta az alapszakaszt 13 ponttal, és három győzelemig tartó sorozatban biztosíthatja be magának, hogy a következő bajnokságban is ott játsszon. Az alapszakaszban a FC Argeş Piteşti ellen 3:0-ra nyert hazai pályán és 3:2-re idegenben.

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 22. forduló: *Marosvásárhelyi CSU Medicina – Bukaresti Dinamo 1:3 (25:23, 23:25, 23:25, 14:25).*

Marosvásárhely, Pongrácz Antal csarnok, 300 néző. Vezető: Octavian Diaconu (Karácsonkó), Ionuţ Buciu (Zilah). Ellenőr: Adrian Pusiu (Brassó).

CSU Medicina: Tarţa, Postea, Cristea, Aelbrecht, Gheşi, Krystle. Liberó: Jeremić. Csere: Buran, Bizdrigheanu.

Dinamo: Fayad, Marković, Miron, Ovečková, Vulin, Vîrlan. Liberó: Pamfil (Silva). Csere: Bălae, Kotar, Stan, Puică, Buricea.

Eredményjelző

Női röplabda A1 osztály, 22. forduló: FC Argeş Piteşti – Bákói Ştiinţa CSM 3:0, CSO Voluntari 2005 – Lugosi CSM 3:0, Bukaresti CSM – Brassói Corona 3:0, CSU Medicina – Bukaresti Dinamo 1:3, CSM Târgovişte – Konstancai CSM 3:0, Balázsfalvi Alba Volei – Bukaresti Rapid 3:2.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Hogyan ne jussunk a rájátszásba?

Bálint Zsombor

Ha valaki azt gondolta, hogy az utolsó előtti helyen álló Brassói Corona elleni hazai vereségnél nincs lennebb, hát van: a marosvásárhelyi városi sportklub férfi-kosárlabdacsapatának „sikerült” az utolsó helyezettől, a Bukaresti Dinamótól is kikapnia, szintén hazai pályán, 102:49-re.

Nem emlékszünk arra, hogy mikor kapott legutóbb marosvásárhelyi csapat 102 pontot hazai pá-

lyán – és nem, nem a Chicago Bulls, de még csak nem is a Real Madrid volt az ellenfél. Illetve egyszer: 2019-ben a legválságosabb időszakban, a rájátszásban Voluntari dobott a Ligetben 111 pontot. Most azonban, az említett meccstől eltérően, tudtunkkal napirenden vannak a fizetések...

Ez az ötödik vereség zsinórban, miután az alapszakaszban Piteşti és Nagyvárad ellen is nyerni tudtak, és tessék megnézni a kapott pontok számának alakulását ezeken a

meccseken: 84, 88, 92, 100, 102. Csinos kis fejlődés. És még egy rossz hír: a mostani eredménnyel összevetésben is a Dinamo mögé kerül a CSM, hiszen Bukarestben 11 ponttal nyert, most meg 13-mal kapott ki. A legjobb út abba az irányba, hogy a marosvásárhelyi csapat már április elején befejezze az idényt. Talán hosszú vakációra vágnak a fiúk, s meg akarják a nézőket is kímélni az újabb megaláztatásoktól. Talán nem csak a keddi időpont volt az, ami miatt olyan kevesen voltak a csarnokban.

Kosárlabdameccset nemigen lehet nyerni, ha az ellenfél szinte mindvégig 70% fölött dob mezőnyből, gyakorlatilag négy dobásukból három a gyűrűbe hullott. Ez a mutató csak a legvégére esett vissza egy kicsit (64%! , amiből 52%! hárompontos, 72%! a kétpontos dobások hatékonysági mutatója). Márpedig bármennyire képzett az ellenfél, ilyen mutatókat egy agresszíven, jól védekező csapattal szemben lehetetlen elérni. Azonban ha a saját kosárhoz nagyon közel, minden agresszivitást nélkülözve, már-már passzív a védelem, akkor – mint a statisztika mutatja – lehet. Ugyanakkor a Dinamo alaposan tanulmányozhatta a CSM előző mérkőzéseit, mert messzire kijöve zavarta a labdabirtoklót, nehezítve

a marosvásárhelyi támadásokat, s amire sikerült többé-kevésbé megtalálni az ellenszert, már túl nagy volt a különbség, amit a hazai védők méla tekintete kíséretében folyamatosan fenntartottak a vendéggjátékosok.

Lehetne még elemezgetni a meccset, hogy miért nem játszott egy percet sem három játékos, hogy miért marad olyan sokáig a pályán a kezdő ötös, amikor nyilvánvaló, hogy nem működik a játékuk, és

hogy mi (nem) történt az öltözőben a szünetben, hiszen továbbra is ugyanazokat a hibákat követték el a pihenőidő után is, de minek? Bár matematikailag még minden esélye megvan a rájátszásra a CSM-nek, a játéka alapján erre aligha számíthat. Hacsak meg nem táltosodik a végére.

Lássuk csak, ezek után szombaton 18 órától hányan lesznek még kíváncsiak a Rapid elleni mérkőzésre.

Eredményjelző

Kosárlabda Nemzeti Liga, középszakasz:

* *felsőház, 6. forduló:* CSO Voluntari – Nagyszebeni CSU 77:72;

* *alsóház, 6. forduló:* CSM Baschet Petrolul Ploieşti – Temesvári SCM 69:58.

Jegyzőkönyv

Férfikosárlabda Nemzeti Liga, középszakasz, 7. forduló: *Marosvásárhelyi CSM – Bukaresti Dinamo 89:102 (20-32, 25-23, 19-29, 25-18).*

Marosvásárhely, Simon László Sportcsarnok, 1244 fizető néző. Vezető: Alin Faur (Temesvár), Stretea Máté András (Nagyvárad), Răzvan Opriş (Nagyszeben). Ellenőr: Viorel Constantinescu (Kolozsvár).

Marosvásárhely: Sánta 20 pont, Jeremić 16 (3), Gajović 16 (3), Persson 12 (3), Paliciuc 11 (1), Nistor 5 (1), Lowrance 5, Böloni 2, Borşa 2. Kispadon: Engi-Rosenfeld, Sólyom, Mureşan.

Dinamo: Mandache 29 pont (7), Edwards 27 (1), Evans 15, Jones 13 (2), Grasu 7 (1), Đurić 6, Norfleet 3 (1), Maticiu 2. Kispadon: Son, Luca, Moroşanu.

Fotó: Nagy Tibor

Azt mondja magáról: különleges. Könnyed bájjal és némi éllel a hangjában adja tudtára környezetének. Amely úgy eléggé ismeri ahhoz, hogy különleges státusát ne fogadja el ellenállás nélkül. Mindenesetre kételkednek ebben. Egészségesen, ösztönösen. S ha belegondolok, jegyzi meg a barátom halkan, hogy a különleges ember meg ne neszelve, „tán csak különc”. Örül, hogy eszébe jutott ez a szó, mennyire boldog, hogy van erre egy szavunk. Egy külön bejáratú, pompás, vélhetően nyelvújításkor alkotott kifejezés nyelvünkben.

A nyelvújítók különös, különc emberek voltak: azt akarták, hogy a magyart beszélők minden dolgukat saját belső alkotású szóval fejezzék ki. A gondolataiknak magyarul adjanak formát, tartalmat, s ha nem voltak nekik gondolataik, akkor csak azt, ami éppen az eszükbe jutott, vagy amit még nem felejtettek el, szóval ami kikívánko-

zott belőlük. Ezzel az új szócsinálással, amelynek célja a (be)helyettesítés volt, nem utolsósorban egyfajta felszabadítási mozgalom indult el a latin vagy német uralma, befolyása alól, nos, ez aztán hosszú távon meghatározta a magyarság sorsát. Szó szerint. Szavai által.

Egyrészt kiváltották őket más nyelvek rabságából, a nyelvi szolgásgorból, büszkévé tették, gondolkodását komplikálták és alkalmassá tették arra, hogy anyanyelvén bölcséleti irodalmat teremtsen. És nemcsak: de műszakit, orvosit, művészetit, természettudományost stb.

Másrészt elszakították (kiemelték, elszigetelték) környezetétől, a szomszédoktól, a többi beszélőtől, akik latin alapanyagból vagy szláv, germán nyelvtömbökből építkeztek, s akik jól-rosszul, de mindenképp

A különcségről

értették egymást, a másik, rokon vagy rokonszenves, barátunk mutatózó népet. A magyar ezt akkor tette, ha megtanulta a másik nyelvét. Ha nyelveket tanult és tanított.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ha fordított. Ha ráragadt a közös térben, időben, történelemben, ha nem fordult el gögösen, ha közös cél rántotta a többiekhez. Ha asszimilálódni, sajátjai közül kiválni óhajtott. (Persze a kényszer, a muszáj, a megélhetés lehetősége, a jóllét kulcsa sohasem kizárt.)

Na, fordítva sem volt ritka. Amikor a mi különös, különleges, igazából nagyon magányos nyelvünk egy-egy időszakban kötelező volt.

Amit a szomszédok, alattvalók, barátok, beosztottak, diplomát sze-

rezní óhajtott megtanultak nagyszülőktől, elemiben, középiskolában, egyetemen, seregben, szerelemből, kisebbségben, zárt helyen, ahová nem önként zárkóztak be. Voltak, vannak külföldi nyelvészek, akik a magyart választották kutatásuk, művelésük tárgyául. Vannak, kik írni magyarul kezdtek, majd felfedezték saját, nem magyar anyanyelvüket, és úgymond váltottak. Mások merő kíváncsiságból lesznek magyarul (is) beszélők. A leggyakoribb a vegyes házasságokban tapasztalható kétnyelvűség. Már ahol..., tenné hozzá szkeptikus barátom, aki azt találja különlegesnek, ha nálunk a vegyesből jövő utód(ok) a magyart választják, nem az államét, a többségét, amely penig bárhol a könnyebb érvényesülés emeltyűje.

Különc voltunkat azzal szokták olykor illusztrálni, hogy hány szí-

nonimát alkotott e nép a haladásra, helyváltoztatásra. Ebben persze benne kell lennie a történelmi tapasztalatnak, a kényszernek, annak a ténynek, hogy hosszas és kényelmetlen, hadakozó vándorút után érkezett mai hazájába a magyar; és hogy mindenféle okok készítik arra a velem azonos nyelvet beszélőket, hogy helyüket változtassák ma is. Akár lakást, házat, utcát, munkahelyet, települést, országot, kontinenst váltson, túllépjén nyelvi, erkölcsi, politikai, érzelmi határon. Akár tartósan kint macorogjon, gürizzen, boldoguljon, akár honvágytól, nyelvvágytól, étvágytól gyötörve hazafusson, könyvet vegyen, színházjegyet váltson, beszéljen, majd visszaporoszkáljon megbékélve. Nem marad, hajítja a vére, a kötelesség.

Különcsége szinte sohasem olvad el nyomtalanul. Maradnak a kettős betűk, a lapos a-k és nyílt e-k, a hosszú magánhangzók, az ű és az ő. A kiejtés (halvány) mássága.

Közkinccsé tenni értékeinket

A Hagyományok Háza első szakmai nyílt napja

A Hagyományok Háza március 19-én rendezte első szakmai nyílt napját. A hagyományteremtő céllal megrendezett szimpózium résztvevői betekintést nyerhettek az intézmény tevékenységeibe, eredményeibe, az elmúlt évek változásaiba, és megismerhették az új arculatát is. A jeles napra a Kárpát-medence minden részéből érkeztek résztvevők.

A Hagyományok Háza színházterme teljesen megtelt március 19-én az első szakmai nyílt napjára. A találkozóon szakpolitikusok, a szakma képviselői és érdeklődők jelentek meg szép számmal.

Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkár köszöntőjében kiemelte, hogy ugyan az értékek nem igényelnek módosítást, azok közkinccsé tételének módja viszont igen. „A nemzeti identitás megőrzése nem lehetséges a gyökereink, múltunk alapos és tudományos igényű megismerése, megértése és a mai keretek között történő bemutatása nélkül – fogalmazott beszédében, majd hozzátette: – A jövő az innovatív megoldásokat alkalmazó komplex szemléletmód, valamint a fokozatosan erősödő és egyre intenzívebbé váló együttműködések. A mai nyílt nap megerősítés mind a vendéglátó-szervező Hagyományok Háza, mind a programok résztvevői számára, hogy közösségként kell tekintenünk magunkra – azokra a szakemberekre, akik a kulturális szektorban gyakorolják hivatásukat.”

Both Miklós, az intézmény főigazgatója A megújult Hagyományok Háza: küldetés, stratégia és változások címmel tartott előadásában elsőként az új típusú munkaközösség gondolatát vetette fel. Vázolta a Hagyományok Háza stratégiai céljait, aminek első eleme a szervezeti átalakítás volt: a mátrixalapú projekt nem az egyéni, hanem a közösségi munkát állítja előtérbe. Az egybegyűltek egyúttal megismerhették az intézmény vezetőit, akik a vázolt koncepció megvalósításáért felelősek.

A munka fontos állomása a tervezés, a monitoring és az értékelési keretek kialakítása az egész népművészet területén, valamint a ház pozicionálása az elmondottak szellemében. Ennek fontos eleme a hálózati rendszer megújítása és kibővítése, valamint a szakmai fejlesztések megvalósítása. Az információk integrálásában – a kor követelményei szerint – nagy szerep jut a digitalizációnak. Végezetül az egybegyűltek megismerhették az új arculat elemeit: „A két jelképből álló új logó és variánsai a madár és a tulipán jelentésének gazdagsága mellett kifejezik a néphagyomány lényegi tulajdonságát, a variálódást, a változást és azt, ahogyan népi örökségünk mai kultúránkban való hasznosulására, továbbélésére tekintünk” – tette hozzá a főigazgató.

A délelőtt tizenhárom szekcióüléssel folytatódott. E csoportos foglalkozásokon – nagy érdeklődés mellett – a hagyományörzés elméleti és gyakorlati kérdései egyaránt

Fotó: Hrotkó Bálint

szerepeltek. A jeles napot olyan élményprogramok színesítették, mint az épületbejárás, kiállításlátogatás. Az első szakmai nyílt nap a Magyar Állami Népi Együttes *Szarvasének* című előadásával zárult.

A találkozóra a Kárpát-medence minden szegletéből érkeztek résztvevők, a délvidéki Kovács Nádi Karolina az Életre kelt viseletek szekcióban kapott feladatot. „2017-ben indult a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózatának kézműves-tevékenysége – emlékezik a kezdetekre a Hálózat munkatársa. – Az alaptematika megegyezik a Hagyományok Háza tematikájával, de az oktatók nagy hangsúlyt fektetnek a helyi különlegességekre, művészettörténeti, vallási, földrajzi hagyományokra. Az örökség tisztelete mellett feladatunknak tekintjük a mai életvitelhez alakított ruhák és kiegészítők újraértelmezett elemekkel való bővítését.”

A megújult arculatú új honlap változatlanul a <https://hagyományokhaza.hu/hu> linken érhető el. Az intézmény YouTube-csatornáján megtekinthető a logót bemutató kisfilm:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZZFRSCm-UZU>

Nagyheti koncert

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány az idén Ég és föld címmel a nagyhéthez kötődő ünnepi koncertsorozatot indít, ahol az égi, szakrális, nagyheti kompozíciókat éneklő kórusokhoz társul a földi népművészet. Hat erdélyi városban szerveznek templomokban kulturális rendezvényeket. Marosvásárhelyen március 28-án, csütörtökön 17 órától a Vártemplomban lép fel a Cantuale énekegyüttes és a Tokos zenekar. Az eseményen begyűlt adományokat a zsoboki Bethesda Gyermekotthonnak ajánlják fel a szervezők.

Științescu Mureș – tudományos pályázat

A Maros Községi Alapítvány meghirdeti a READ és a Román–Amerikai Alap által támogatott Științescu Mureș oktatási pályázatot, amelyre a természettudományok szakterületen 6 és 19 év közötti diákok jelentkezhetnek. A pályázat alaptőkéje 200.000 lej, ebből 5000 és 30.000 lej közötti támogatást nyújtanak a kísérlethez, illetve a versenyen való részvételhez szükséges kiadások fedezésére. Elsősorban vegyi laboratóriumok felszerelését lehet ezáltal bővíteni. Civil szervezeteknek is szól a pályázat, fiatal vegyészek kísérleteit, projektjeit támogatják. Egy másik pályázati kiírás alapján (Uniprest 1.0) a középiskolások művészeti kreativitásukat karolják fel, irodalmi munkákat, a társadalomkutatást, a képzőművészetet, a zenét és szabad művészeti alkotások elkészítését támogatják. A keretösszeg 40.000 lej, 5 és 10 ezer lej közötti összegre lehet pályázni háromtagú csapatoknak. Bővebb tájékoztató a feltételekről a <https://mures.stiințescu.ro> honlapon.

A Kárpát-medence legjobb locsolóversét keresi a magyar közmédiá

A hagyományos húsvéti ünnepkör elengedhetetlen része a locsolkodás. A Duna TV ehhez kapcsolódóan locsolóvers-pályázatot hirdet. A felhívásra saját költeménnyel lehet jelentkezni március 25-ig, a négy legjobb alkotás elhangzik a csatorna húsvéthétfői élő adásában.

Szabad-e locsolni? – *Húsvét a Kárpát-medencében* címmel locsolóvers-pályázatot írt ki a Duna – a hírt a Család-barát egyik házigazdája, Forró Bence osztotta meg a nézőkkel. A saját húsvéti locsolóverseket a hustvet@mtva.hu e-mail-címre várja a közmédiá március 25-én, hétfőn éjfélig. A hagyományörzés jegyében meghirdetett pályázat célja a vidám népszokás színesítése, az összetartozás erősítése, valamint a magyar nyelv szépségének ünneplése.

A versenyre bármely stílusú vers – klasszikus, szerelmes vagy szellemes – nevezhető. A legjobb négy alkotást az egész Kárpát-medence megismerheti, mivel elhangzik a Duna húsvéthétfői élő adásában, emellett a költemények alkotói nyereménycsomaggal gazdagodnak. Részletek a mediaklikk.hu/csaladbarat oldalon. (közlemény)

AZOMURES®
An AMEROPA Company

ALKALMAZ

IPARI OPERÁTOR

- Fizetés bruttó 3600 és 6000 RON/hó között a gyakorlattól és végzettségtől függően.

KIEGÉSZÍTÉS

- Étkezési utalvány 40 RON/nap (átlagosan 840 RON/hónap)
- Nyaralási bónusz – a havi alapbérnek megfelelő összeg
- Napi 1 kávé vagy tea
- Szombat, vasárnap, munkaszüneti napokon dupla bér
- Műszaki és éjszakai bér
- Részleges szállítási költség fizetése
- 21 és 32 nap közötti szabadság
- Akár 9600 RON segítség családi eseményekre (születés, halálozás)
- Húsvéti bónusz - 500 RON
- Március 8-i prémium - 300 RON
- Karácsonyi bónusz - 500 RON
- Kiskorú gyermekek karácsonyi prémiuma – 300 RON
- Június 1. prémium kiskorú gyermekek után – 300 RON
- Június 1-i foglalkozások az alkalmazottak gyermekeivel
- Magán egészségbiztosítás
- Könyveskönyvtár előfizetés
- Ingyenes belépés a cég edzőtermébe a Weekend komplexumban
- Képesítő tanfolyamok és a munkavezetői vagy formációs vezetői pozícióba való előrelépés lehetősége

0730 089 265

0787 299 619

0723 109 466

0787 539 352

recrutare@azomures.com

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ - 0766-121-234	• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	• Fogasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Dora Optics - 0733-553-976	• Vasútállomás - 0265/236-284
• Rendőrség - 0265/202-305	• Dora Medicals - 0265/212-971	• Vili Kft.: tetemkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446	• Alkony Kft. tetemkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0365/404-664	• koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Prefektúra - 0265/266-801	• koszorúk - 0745-606-269
• GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: - 0736-883-110	• RDS-RCS - 0365/400-401	• és halottszállítás - 0758-047-604
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	• Áramszolgáltató vállalat - vidék - 0265/929	• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- 0265/312 436	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928	
- 0265/250-120	• Aquaserv: - hideg víz-csatoma - 0265/215-702	
- 0265/263 351	- közönségszolgálat - 0265/208-888	
	- központ - 0265/208-800	
	- 08008-208-888	

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

MEGEMLÉKEZÉS

*Érezzük, közel vagy, mégis oly távol,
csak mi tudjuk szívünkben, mennyire hiányzol.
Ahova mentél, nincsen visszaút,
örök a hosszú álom s végtelen az út.
Az emléked csupán, mi itt maradt nekünk,
örökre szívünkben őrizzük, s így itt leszel velünk.*
Fájó szívvel emlékezünk
LÖRINCZI LÁSZLÓRA
halálának 9. évfordulóján.
Áldott emléket örökre megőrzi felesége, lánya és szerettei.
(22478-I)

Fájó szívvel emlékezünk március 21-én
BALA KÁLMÁNRA,
akí immár második éve, hogy örökre megpihent.
Sosem feledünk téged, emléked örökre szívünkben hordozzuk.
A gyászoló család. (22439-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, rokon és jó
szomszéd,
BIRÓ IBOLYA ANNA
a marosvásárhelyi Rokkantak Szövetkezetének volt pénztárosa
életének 101. évében, folyó hó 20-án csendesen megpihent.
Drága halottunkat március 22-én, pénteken 13 órakor helyezzük
örök nyugalomra a marosvásárhelyi római katolikus temetőben.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Fia és menyje. (22487-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama
és unokatestvér,
ASZTALOS MAGDA
folyó év március 18-án, 74 évesen váratlanul eltávozott közülünk.
Temetése 2024. március 22-én, pénteken 15 órakor lesz a
marosvásárhelyi római katolikus temető felső ravatalozójából.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Búcsúzik tőle gyászoló családja. (22488-I)

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!*

MINDENFÉLE

TAPASZTALT szakember vállal:
tetőjavítást, szobafestést, poliészterrel
szigetelést, balkonjavítást, kapu-,
kerítéskészítést, -javítást, tetőt A-tól Z-ig,
elszállítunk szemetet. Nyugdíjasoknak
12% kedvezmény. Tel. 0751-816-980,
István. (22442)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást,
vaskapuhegesztést és bármilyen
építkezési munkát (saját anyagból is),
vakolást, meszelést, szigetelést.
Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény.
Tel. 0749-962-240,
0729-532-389, István. (22444)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát,
tetőjavítást, meszelést, vakolást, ke-
rítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0749-
966-368, 0790-452-731, Csaba.
(22444)

SZAKEMBER vállal bármilyen épít-
kezési munkát, javítást, tetőjavítást,
meszelést. Anyagot biztosítunk. Vas-
sal is dolgozunk, hegesztünk, vaske-
rítést készítünk. Nyugdíjasoknak 18%
kedvezmény. Tel. 0790-452-731, Ist-
ván. (22444)

VÁLLALUNK udvartakarítást, csator-
napucolást, cserépforgatást. Tel.
0749-909-182. (22483-I)

VÁLLALUNK bármilyen munkát: me-
szelést, festést, új tető készítését, bá-
dógosmunkát, ácsmunkát, cserép-
mosást, kerítéskészítést lemezből,
bármilyen kisebb javítást. Tel. 0742-
344-119, Attila. (22466-I)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőkészí-
tést, külső-belső szigetelést, mesze-
lést, javítást, hidroizolációt kartonból,
garáztető-készítést, vasmunkát stb.
Tel. 0747-508-707, Mihály. (22465-I)

HÁZTETŐT készítünk cserépből
vagy lemezből, szigetelünk kartonnal,
poliészterrel, meszelünk, benti-kinti
munkát, kisebb javítást stb. vállalunk.
Tel. 0745-680-818, Csaba. (22467-I)

SMILE! ZÂMBITI! MOSOLYOGJON!

SZEMÜVEGMENTES ÉLETET SZERETNE? ITT AZ IDEJE!

Korszerű dioptriáműtét **kevesebb mint 10 másodperc alatt!**

ELÉRHETŐ JANUÁRTÓL
A DORA OPTICS
MAROSVÁSÁRHELYI KLINIKÁJÁNI!

Dora Optics, szemészet az egész családnak!
www.doraoptics.ro

Rovarirtás

A Coral Impex Kft., amely a 2023. 4. 24-i 42-es számú szerződés alapján végzi Marosvásárhelyen a rágcsáló-, rovarirtási szolgáltatást és a fertőtlenítést, közli, hogy 2024. március 25–28. között naponta 21 órától 1 óráig rovarirtásra (kullancsok ellen) kerül sor a város közterületén.

A használt szer a Deltatim (50 ml/ha).

A városlakókat arra kérjük, hogy – a balesetek elkerülése érdekében – fokozottan figyeljenek a gyermekekre, az idősek, a szívbetegek, az asztmások és a vegyszerekre allergiások is kerüljék el a permetezőgépek közvetlen környékét.

Ha belélegzik a szert, lenyelik vagy a bőrrel, a szemmel érintkezik, a következő a teendő:

Ha belélegezte a szert: vigyék ki az érintettet a friss levegőre. Ha nehezen lélegzik, forduljanak orvoshoz.

Ha a bőrrel érintkezett: vesse le a szerrel szennyezett ruhát. Azonnal mossa le bő vízzel az érintett testrészt. Ha az irritáció nem szűnik, forduljon orvoshoz. A ruhát használat előtt mossa ki.

Ha a szemmel érintkezett a szer: ha van, vegye ki a kontaktlencsét. Azonnal, alaposan, bő vízzel öblögesse a nyitott szemet legalább 15 percig. Ha a probléma nem múlik, forduljon orvoshoz.

Lenyelés esetén: azonnal hívjon orvost. Ne idézzen elő hányást. Semmit ne adjon be száján át annak, aki öntudatlan állapotban van.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információk: tel: 0265-256-004;

e-mail: coralmures@coralimpex.ro.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Könyvbemutató:
2024. március 28-án
18 órától a
Bernády Házban

Vajda György
AZ UTOLSÓ VAGON
Történetek a közelmúltból

IKE

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

ALMÁSI KITTI
ELVARRATLAN SZÁLAK

ALMÁSI KITTI
Elvarratlan szálak

Margaret Mazzantini
ÚJJÁSZÜLETÉS

Margaret Mazzantini
Újjászületés

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ETV HÍR- ÉS MŰKÖZMŰSÉGI
TELEVÍZIÓ

NŐSZEMKÖZT
Csatlos Tündével
PÉNTEKEN 21 ÓRÁTÓL